

MARI ROMÂNII ÎN LOCURI PITOREȘTI

Personalități, mînturii din rîmboi
În
locuri pitorești

Liceul Tehnologic Costești-Argel

Coordonator revistă
Prof. Dr. Ștefan Violeta

Argel
Nr. 1, 2015

MARI ROMÂNII ÎI LOCURI PITOREȘTI

Personalități, mînturii din război
Îi
locuri pitorești

Coordonator revistă
Prof. Dr. Ștefan Violeta

Argel
Nr. 1, 2015

CUPRINS

Cuvânt început.....	5
Costești, oraș medieval.....	6
Prof. Dr. Țușă Violeta	
Muscelanu Theodor Aman, primul artist plastic modern în Ținuturile românești.....	8
Prof. înv. primar: Jianu Eugenia	
Petre Țușă.....	10
Prof. Petrescu Carmen	
Alexandru Odobescu, părintele arheologiei românești	16
Prof. Dr. Țușă Violeta	
Elisabeta Rizea, simbol al rezistenței împotriva comunismului.....	23
Prof. Dragomir Diana-Oana	
Activitatea lui opera literară a lui Dinicu Golescu.....	25
Prof. Cozlosche Claudia	
Alexandru Tzigara Samurcă	28
Prof. Zidaru Ionuș Gabriel Mari Români torturați prin metodele lui Eugen și urcanu la Penitenciarul Pitești.....	35
Prof. Zidaru Ionuș Gabriel	
Colonelul Petre Macca, simbolul Localității Miroslavi-Argel.....	40
Prof. înv. primar: Vișan Ltefania	
Mari români torturați la Penitenciarul Pitești.....	42
Prof. Dr. Țușă Violeta	
Armand Călinescu, Prim-ministrul României.....	47
Prof. Dr. Țușă Violeta	
Locuri pitorești.....	49
Cuvânt de încheiere.....	55

Cuvânt de început

Am decis să lucrez la această temă din dorința de a nu lăsa uitării personalitățile de seamă și mizeriile de durere pe care noi nu le lătim despre înaintașii noștri sau chiar contemporanii noștri. M-am gândit că ar fi bine să cunoaștem pe ce s-a bazat liniștea noastră de acum și cine sunt personalitățile de onoare pe care le putem lua ca model și cu care ne putem mândri.

Prin publicarea fotografiilor aș vrea să se cunoască faptul că România este o țară frumoasă chiar deosebit de frumoasă dar care nu are suficientă promovare.

Prof. Coordonator, Dr. Gușă Violeta

Costești, oraș medieval

Prof. Dr. Ńuș Violeta
Liceul Tehnologic Costești- Argeș

Orașul Costești este situat în județul Argeș, în partea sa sudică la o depărtare de 25 km de Municipiul Pitești, reședința județului.

Orașul Costești are o suprafață totală de 91,31 km². Localitatea este situată pe albia râului Teleorman, cu orientare geografică nord-sud.

Coordonate geografice: 44°40'11" longitudine nordică și meridianul de 24°52'48" longitudine estică Costești are o populație de 10.375 locuitori. (1)

Oraș în componența cîntuia intră cartierele Telești și Zorile și cele 6 sate aparținătoare Broteni, Lăneni, Pârnu Roșu, Podu Broteni, Smei și Stărci.

Urme de locuire a teritoriului pe care se găsește azi orașul Costești, județul Argeș, datează încă de dinaintea cuceririi Daciei de către romani, din Antichitatea timpurie. Prin secolul XIV, apar câteva mențiuni despre două cînturi ale voievodului Nicolae Alexandru Basarab, fiul lui Basarab I întemeietorul, de la Curtea de Argeș către Dunăre, în decursul cîntora s-au făcut popasuri pentru odihnă și schimbarea cailor în alăzarea Costeștilor. (2)

Cea mai veche atestare a orașului Costești datează din 5 august 1542 când voievodul Tarii Românești Vladislav Vlaicu, scria despre satele Telești, Costești, Broteni, în următorul act:

„Io Vladislav mare și domn din mila lui Dumnezeu... a binevoit domnia mea și a daruit ... hrisovul de fata al domniei mele, slugilor și boierilor domniei mele Badea și Vlaicu și Radu, ca să le fie satele anume: Costești, și jumătate din Ștefănești și Golești și Cîrștiănești și jumătate din Telești și Jumătate din Jugorul, partea lui Boe de ocina și ohaba” (3)

Documentul atestă ca localitatea Telești este cea mai veche din cadrul Orașului Costești.

La 30 iunie 1535 era emis un act de dănie din Târgoviște de către domnitorul Radu Paisie, în care este atestat Costeștiul: „Din mila lui Dumnezeu, io Radu Voievod, domn a toată țara Ungrovlahiei, fiul bunului și marelui Radu Voievod.

Și iarăși să fie lui Badiul. Fiul lui Berilă ocina în Costești partea fiului lui Mihăilă toată pentru că a cumpărat-o pentru 450 aspri și pe trei boi și pe două vaci. Și iarăși Șerb din Costești a așezat pe fiicele sale, anume Stana și Buna și Totea, peste ocinile lui din Costești și din Bărbotești, însă Stana să fie pentru a păstra parte din ocină....” (4)

Costeștiul se face cunoscut pe harta țării în preajma datei de 5 ianuarie 1875, când se inaugurează linia Pitești-Vîrciorova, iar gara Costești devine punct de încărcare și descărcare a mărfurilor din zona de sud, precum și de transport a cînturilor. Când se inaugurează linia Costești - Roșiori, la 1 ianuarie 1887, Costeștiul devine nod de cale ferată (5)

Costeștiul de azi obține și își pîntrează statutul de târg de câmpie și centru negustoresc pînă aproape de epoca modernă

La 1 iunie 1968, prin decret oficial, localitatea Costești a fost declarată orădă de categoria a III-a. Costeștiul a devenit orădă în vremea lui Nicolae Ceaușescu. Actul de naștere al orădului Costești a fost dat la 8 iunie 1968 de către comitetul executiv al Consiliului Popular Orănesc.

Între anii 1932-1934, pe locul vechii biserici a fost construită o nouă catedrală renovată ulterior în două sau trei rânduri, în care astăzi este una din mândriile orașului. O mândrie a localității este o veche biserică de lemn, ridicată în anul 1686, în zona unde este azi cartierul Zorile.

La 1 iunie 1968, prin decret oficial, localitatea Costești a fost declarată orădă de categoria a III-a. Costeștiul a devenit orădă în vremea lui Nicolae Ceaușescu. Actul de naștere al orădului Costești a fost dat la 8 iunie 1968 de către comitetul executiv al Consiliului Popular Orănesc.

În orașul Costești atracția turistică reprezintă:

1. Biserica de lemn din Costești;
2. Noua catedrală bisericească cu hramurile "Adormirea Maicii Domnului" și "Sf. Prooroc Ilie";
3. Biserica de lemn "Înălțarea Domnului" din Cartierul Telești;
4. Muzeul Etnografic Costești, amplasat în clădirea Casei de Cultură din orădă, este realizat sub forma unei camere tradiționale știmbeli. Muzeul cuprinde obiecte de port popular, piese de ceramică mobilier tradițional, un pat arhaic din paie, rânboi de șesut, diferite piese utilizate la îndeletnicirile casnice, ltergare și covoare știmbeli, o culegere folclorică și o colecție numismatică. Mai trebuie menționat și faptul că muzeul de la Costești este singurul muzeu înființat în sudul județului Argeș, de aceea reunește tradiții și obiceiuri populare din toată această zonă.

Bibliografie:

- Îtefan Savovici, *550 de ani de la prima atestare a localității Costești*, Ed. Carminis, Pitești, 2002
- Maria Hagiescu Mateescu, Georgian Mateescu, *Istorie, tradiție și credință în lunca Teleormanului*, Ed. Europroduct, Pitești, 2003
- Documente privind Istoria României, Țara Românească 1247-1500*, Editura Academiei R. P. Române, București, 1953
- Păun Gheorghe și Diaconu Gheorghe- Un secol de activitate feroviară și schișă monografică Pitești, 1972

1, primul artist plastic modern în ținuturile românești

Prof.înv.primar: Jianu Eugenia
Școala Gimnazială Nr.1 Costești-Argel

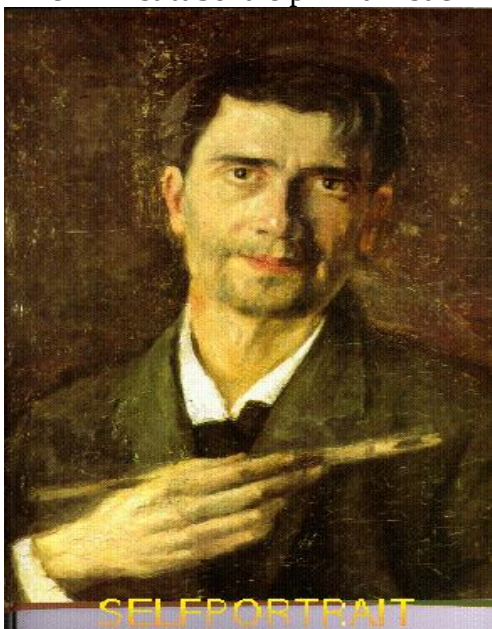
român, realizând portrete istorice, portrete ale unor personalități politice ale vremii sale, ale unor membri ai familiei, cât și o întreagă suită de chipuri a căror identitate s-a pierdut odată cu trecerea timpului. În opera sa regăsim binecunoscutele portrete ale lui Îtodor Vladimirescu - 1879, ÎAlexandru Lăpușneanu, ÎCarol I - 1874 (gravură), ÎPortretul spătarului Mihail Cantacuzino, ÎNicolae Racoviș, ÎIon Eliade Rădulescu - 1869 (gravură), ÎCezar Bolliac - 1876 (gravură) etc., alături de cele ale membrilor familiei Theodor Aman s-a născut la 20 martie 1831, la Câmpulung-Muscel. A luat lecții de desen cu pictorul Constantin Lecca, la Școala Centrală din Craiova, după care, în 1850 a plecat la Paris. În capitala Franței a studiat pictura la Școala de Arte Frumoase, sub îndrumarea lui Michel Martin Drolling și François Edouard Picot. A revenit în țară în anul 1857, afirmându-se deja ca o personalitate cunoscută pe planul său.

Atelierul său era un loc monden ce atrăgea protipendă, fiind caracterizat de Al. Tzigara Samurcă. Așa singurul centru artistic în care se aduna elita bucureșteană a timpului. Numele său a rămas în istoria artei românești nu doar prin valoarea operelor semnate, ci și prin contribuția avută la întemeierea primei Școli de Belle-Arte de la București (1864), alături de director și primul profesor de pictură a fost. Opera lui Theodor Aman a oscilat între romantism, academism și impresionism, fiind însă a existat o demarcație strictă între ele. În ceea ce privește tematica abordată de Theodor Aman în lucrările sale menționăm pictura istorică, portretul, scenele orientale și de gen, peisajul și natura statică. Tehnicile folosite de Theodor Aman pentru realizarea operei sale sunt atât pictura de lașet, cât și gravura și desenul. De asemenea, opera sa se împarte în lucrări de mari dimensiuni (mai ales în cazul compozițiilor eroice inspirate din trecutul patriei și al portretelor istorice) și lucrări pe suprafețe reduse (în care aborda subiectele contemporane și ale vieții cotidiene). Astfel, printre cele mai reprezentative compoziții inspirate de trecutul național se numără ÎMihai Viteazul primind solii turci cu daruri din partea sultanului, ÎUnirea Principatelor, ÎProclamarea Unirii (votul de la 24 ianuarie 1859), ÎBătălia cu faclă a lui Vlad și epel, ÎBătălia de la Plonin etc.

Theodor Aman a fost și cel mai valoros portretist al artistului: ÎPepica Aman - 1856, ÎPortretul Aristiei Aman - 1856, ÎPortretul lui Alexandru Aman - 1856, ÎAna Aman - 1879, ca și un ÎAutoportret (gravură) etc. Un alt subiect preferat al lui Theodor Aman a fost cel oriental, ilustrat prin lucrările reprezentând odalisce și cadăne: ÎOdaliscă cu narghilea - 1879, ÎOdaliscă cu mandolină, ÎOdaliscă cu minge (gravură), ÎCadăncu fesă (gravură), ÎCadăncă - 1872, alături de peisaje și naturi statice, care apar ca teme de sine stătătoare în a doua parte a carierei maestrului, prezente deopotrivă în cadrul operei sale: ÎPeisaj, ÎO vedere din Bughea la Câmpulung, ÎPe o bancă în Călmigiu - 1879, ÎPetrecere în grădină, ÎCortina în portul Constanța, ÎPortia din grădină, ÎPomierăcu cirele, ÎNaturăstaticăcu cirele, ÎCău cu struguri sau ÎNaturămoartăcu liliac - 1880.

Adrian Silvan Ionescu, care s-a aplecat asupra vieții. Întoarcerea sa în țară în 1857, îi pînă la moartea survenită în august 1891, Theodor Aman a fost animatorul vieții artistice bucureștene. Iar, timp de mai bine de un deceniu, începând din 1864, a fost cel mai bine cotate artist român, cel mai des premiat și beneficiar al celor mai substanțiale achiziții pentru pinacotecile din București și Iași. În multe privințe un inovator, admirabil pedagog, teoretician judicios, personalitate de factură renascentistă prin multiplele sale pasiuni și aplicații artistice, Theodor Aman a fost, prin excelență primul artist modern în scrierile românești. Prestigiul de care s-a bucurat Aman a fost sporit și de funcția sa de director al Școlii naționale de arte frumoase, încă de la înființarea acestei instituții, în 1863. În pictura sa de o rigoare academistă simbolurile evocărilor istorice aduc o anumită prospețime, în sensul situației artistului în actualitate. Noutatea pânzelor sale ține astfel mai mult de răspunsurile tematice la preocupări sociale și politice din perioada fondării statului național român. Nu lipsesc însă și unele încercări de luminare a paletelor, de surprindere a instantaneului, ce ne vorbește despre ecoul, fie și palid, al experiențelor unor artiști francezi care pictau în aer liber, la Barbizon, în împrejurimile Parisului, unde în deceniile șapte și opt ale secolului XIX, se pun bazele impresionismului. Începe să picteze încă de pe atunci o serie de compoziții istorice, unul din genurile sale preferate în care va excela.

Theodor Aman este primul artist modern, în adevăratul înțeles al cuvîntului, din istoria plasticii românești. Prin viața și activitatea sa, el a influențat și a grăbit deschiderea spre modernitate a artelor din țara noastră marcînd, în același timp, evoluția ulterioară a mișcării instituționale pînă la izbucnirea Războiului cel Mare.

Bibliografie

<http://www.ipedia.ro/theodor-aman-374/>, accesat la 2 iunie 2015

Prof. Petrescu Carmen
C.N.Pedagogic Carol I

Petre ȚuȚea s-a născut în 6 octombrie 1902 în comuna Boteni, județul Muscel (azi județul Argeș) ca fiu al Anei ȚuȚea, o țărăncă analfabetă și fiu nelegitim al preotului ortodox Petre Bădescu care, rămas văduv, neputând să se recunoască a avut o relație cu Ana.

După absolvirea Școlii primare din Boteni (1913), ȚuȚea urmează între anii 1913 - 1917 cursurile gimnaziului Adinicu Golescu din Câmpulung Muscel. În 1917, în timpul războiului, școlile funcționau cu intermitență profesorii erau mobilizați astfel că trei ani (1917 - 1920) Petre ȚuȚea și-a petrecut la Boteni, în casa părintească. În 1920, la sugestia consăneanului și colegului său, viitorul etnograf Ion Chelcea, se înscrie în clasa a V-a a liceului A.Gh. Bariț din Cluj unde, în 1923, promovând ultimele două clase ale cursului superior (a VII-a și a VIII-a, pe atunci) într-un singur an, absolvă liceul, își susține examenul de bacalaureat, iar în toamna lui 1923 se înscrie la Facultatea de Drept a Universității din Cluj, unde obține licența și doctoratul în drept cu calificativul Magna cum Laudae, cu o lucrare privind contenciosul administrativ. (1929)

Activitate profesională

În 1933, Petre ȚuȚea a fost angajat prin concurs ca referent în Ministerul Industriei și Comerțului (ulterior devenit Ministerul Economiei Naționale) unde a avansat până la funcția de director de studii, funcția maximă pe care a deținut-o în cariera de economist apoi, între martie 1933 și decembrie 1934 a fost detașat în Germania la Agenția economică din Berlin ca angajat al Ministerului Industriei și Comerțului și nu pentru studii la Universitatea Humboldt, unde ar fi fost trimis de către Alexandru Vaida-Voevod. Rechemat în Ministerul Economiei Naționale, centrala Industrie și Comerț, Petre ȚuȚea funcționează aici până la data arestării - 12 aprilie 1948. Deși doctor în Drept, se specializase în economie, conform vocației sale reale.

După 6 septembrie 1940 Conducerea Mișcării Legionare îi încredințează lui ȚuȚea funcția de secretar general la Ministerul Economiei Naționale și, în această calitate, face parte din diverse delegații care au purtat negocieri economice la Berlin și la Moscova.

După Rebeliunea legionară este deținut pentru scurtă vreme în Lagărul de la Târgu Jiu, după care este eliberat și repus în funcție

După 23 august 1944, continuă să lucreze în același minister, la Direcția Încurajării Exportului, apoi funcționar în Direcția Studii și Documentare, pentru ca în final să lucreze în Direcția Acorduri, protejat de Lucrețiu Pătrășcanu contra epurărilor succesive din aparatul de stat. După destituirea lui Pătrășcanu a fost arestat și ȚuȚea care, cu o întrerupere între 1953 și 1956, va fi deținut până în 1964.

Eliberat din detenție, în urma amnistiei din 1964, patru ani mai târziu, în primăvara lui 1968, lui Petre ȚuȚea i se întocmește o "fișă personală" (în cadrul unui "Referat cu propuneri de avertizare a numitului ȚuȚea Petre"):

c de eul s'ni, n-a acceptat s'ntre în câmpul muncii pe
e bage slug'la dârloag' (sic!) autocaracterizându-se
ca om inadaptabil la situația politică și economică actuală

În vârstă de 66 de ani în 1968, Petre Țuțea avea deja vârsta de pensionare, dar deținuților politici nu li se recunoștea perioada de detenție drept "vechime în muncă". Tot aici se propune: "a se aproba avertizarea numitului Țuțea Petre de către organele noastre, fără audierea unor martori deoarece poziția sa dușmănoasă a fost semnalată de mai mulți informatori". Până la sfârșitul vieții a trăit extrem de modest, într-o garsonieră din apropierea Parcului Cișmigiu, ajutat de câțiva prieteni care obținuseră un mic ajutor bănesc și mâncare de la Casa Scriitorilor.

Petre Țuțea este arestat în 12 aprilie 1948, fiind încarcerat în arestul Siguranței din str. Rahova, acuzațiile care i se aduceau fiind de spionaj în favoarea anglo-americanilor. În realitate, în 11 februarie 1948 diplomatul britanic John Bennet a înaintat la Foreign Office un raport asupra situației economice din România, citând pe larg dintr-o lucrare redactată cu ani în urmă de Petre Țuțea, în cadrul Oficiului de Studii al Ministerului Industriei și Comerțului (Economiei Naționale), privind relațiile economice româno-germane din trecut, ca bază de comparație cu relațiile economice româno-sovietice. Suspectat de Siguranță pentru "consolidarea" dosarului, lui Țuțea i se încredințează de către secretarul general al ministerului, Simon Zeigher, efectuarea unei lucrări privind participarea capitalului străin la dezvoltarea industriei petroliere din România, subiectul fiind considerat foarte tentant pentru "oficinele informative britanice". Întrucât realizarea referatului necesita delegații la întreprinderile petrolifere și accesul la arhiva ministerului, Țuțea a solicitat acest lucru, pretext pentru Simon Zeigher să ceară arestarea sa imediată

Petre Țuțea este anchetat până în 10 noiembrie 1948. Anchetatorii Securității sunt incapabili să probeze vreo încălcare a legii de către arestat, așa cum dovedește un referat din 10 decembrie 1949, semnat de căpitanul de securitate Nicolaescu Marin. În consecință se propune încadrarea arestatului în prevederile Ordinului 5/1948, categoria preventivi, vizând arestarea foștilor legionari. Neputându-se reține în sarcina sa vreo acuzație dovedită este trimis la închisoarea Jilava, unde rămâne până la 23 aprilie 1949. Este ridicat de la Jilava și transportat la închisoarea Ocnele Mari, fără ca situația sa de reținut să primească vreo clarificare. Aici este uitat până în noiembrie 1950 când este, oficial, internat prin Decizia M.A.I. nr. 193/1950, pe timp de 24 de luni, "pentru activitate legionară", pedeapsa expirând la 29 noiembrie 1952. Conform obiceiului, a fost eliberat abia în anul următor, "cu o mică întârziere", abia în 29 mai 1953.

Odată intrat în "sistem", regimul având nevoie de țapi ispășitori pentru lipsa de eficiență pe toate planurile, Petre Țuțea nu mai avea cum scăpa. Este arestat din nou în 1956. În Așdonața de pornire a procesului penal, datat 20 decembrie 1956, redactată de lt. Urucu Nicolae se menționează

Anumitul Petre Țuțea este învinuit pentru faptul că din anul 1955 a început să participe la întâlniri clandestine împreună cu alți indivizi, unde s-au purtat discuții dușmănoase împotriva regimului de democrație-popular din R.P.R.

În fapt, Petre Țuțea a fost arestat la 22 decembrie 1956 pentru "delictul de agitație", "dovezile" urmând a fi "fabricate" ulterior. Anchetarea acestuia, nu a adus însă nici un element incriminator. În consecință în 4 decembrie 1957, lt. maj. Blidaru

ritate, a redactat "Concluziile de învinuire" împotriva lui Petre Țuțea, învinuiri de sârvarșirea infracțiunii p.p. de art. 209, pct. 1 C.P., prin modificarea art. 209, partea a III-a C.P., făcut prin Decretul nr. 469/1957 care "înc din anul 1948-1949 au inițiat și organizat [e] organizația subversivă de tip fascisto-legionar denumită "Partidul Naționalist", în frunte cu legionarii Ștefan Petre și Porsena Nicolae (fugiți de mult din țară), având drept scop răsturnarea prin violență a regimului democrat-popular din R.P.R. și instaurarea unui regim fascist.

Deși Țuțea nici măcar nu-i cunoscuse pe cei doi legionari, la proces s-a susținut că fusese deja desemnat de "conspirație" drept viitor șef de stat.

Tribunalul l-a condamnat, prin Sentința nr. 241/20 decembrie 1957, pe Petre Țuțea, "în baza art. 209, pct. 2, lit. a C.P., modificat prin decretul 469/57", la "10 (zece) ani închisoare corecțională și 5 (cinci) ani interdicție corecțională pentru uneltiri contra ordinii sociale p.p. de art. 209, pct. 2 lit. a C.P., prin schimbarea calificării din art. 209, pct. 1 C.P., modificat prin Decretul 429/57, conf. Art. 292 C.J.M. și art. 306 C.Pr. Pen. În baza art. 25, pct 6 C.P. se confiscă averea totală personală a condamnatului Țuțea Petre. Conform art. 304 C.J.M. îl obligă la 500 lei cheltuieli de judecată. În ceea ce privește confiscarea totală a averii condamnatului Petre Țuțea, procesul verbal de "confiscare" redactat de executorul judecătoresc Pădurariu Eneas în 26 iunie 1958, în locuința lui Petre Țuțea din str. Știrbey Vodă nr. 164, a constatat că averea condamnatului se rezumă la câteva cărți, în consecință negăsind bunuri "confiscabile", a trebuit să se retragă. Odată pornit mecanismul represiv, nu avea să se oprească aici. Întemnițat la Aiud, Petre Țuțea trece prin ritualurile "reeducării de tip Aiud", iar în 1959 este implicat într-un nou proces. În 14 iunie 1959, este acuzat că în închisoare, împreună cu alți deținuți "s-au constituit într-o grupare contrarevoluționară purtând discuții legate de trecutul organizației legionare în scopul menținerii moralului legionar." În ciuda faptului că starea sănătății sale se înrăutățise simțitor, chestiune semnalată într-un raport medical din 15 iulie 1959, Petre Țuțea continuă să reziste anchetatorilor, astfel încât anchetatorul penal, același lt. Urucu Nicolae, este din nou nevoit să "redacteze" actul de acuzare :

Anchetatorul fanatismului său legionar, învinuitul Țuțea Petre a căutat și acum să se mențină pe poziție de nemărturisire completă a activității sale criminale pe care a desfășurat-o, recunoscând numai parțial unele fapte din activitatea subversivă desfășurată.

În 29 septembrie 1959, Colegiul de fond al Tribunalului Militar al Regiunii a II-a Militare îl condamnă pe Țuțea Petre la 18 ani muncă silnică și 8 ani degradare civică pentru infracțiunile p.p. de art. 209, pct. 1, C.P. Sentința a rămas definitivă prin respingerea recursului, conform deciziei nr. 540/1959 a Tribunalului Suprem, Colegiul Militar. Petre Țuțea și-a executat pedeapsa în penitenciarul Aiud, fiind eliberat la 1 august 1964, grațiat prin Decretul nr. 411/1964. Odată eliberat, va fi permanent sub urmărirea "organelor de Securitate" până în 22 decembrie 1989, posibil și după această dată.

Activitate publicistică

Petre Țuțea a fost foarte atras de jurnalistică deși nu a putut niciodată scrie atât cât ar fi vrut. Înc din timpul doctoratului își începe activitatea jurnalistică devenind colaborator al ziarului tineretului național tineresc alături de Bazil Gruia. Inițial, pe când începuse să se afirme în calitate de jurnalist, Petre Țuțea a fost de stângă. O vreme a

mpreună cu Petre Pandrea. A colaborat la diverse
ziar condus de Nae Ionescu, unde a publicat articole
de economie politică în aceeași perioadă septembrie 1940-ianuarie 1941), publică în
ziarul "Cuvântul" o serie de articole, precum Stil economic legionar, Negociatorul
legionar, ce vor atârna greu în viitoarele sale dosare de anchetă

După 1964, publică extrem de sporadic, sub pseudonimul Petre Boteanu,
deoarece îi era interzis să semneze sub nume propriu, în revista "Familia" : fragmente din
Teatru seminar, Mircea Eliade și profil filozofic, Aristotel și arta, și în "Viața
Românească" - O întâlnire cu Brâncuși. Numeroasele descinderi la locuința sa modestă
au dus la confiscarea a numeroase manuscrise, studii și materiale, printre care o copie a
proiectului "Prometeu". Unele manuscrise s-au pierdut în mod iremediabil. Către sfârșitul
vieții, Petre Țuțea a început să lucreze la o "Antropologie creștină" concepută schematic
în șase capitole:

Problemele sau Cartea întrebărilor;

Sistemele sau Cartea întregurilor logice, autonom-matematice, paralele cu întregurile
ontice;

Stilurile sau Cartea unităților cultural-istorice și a modalităților estetice ale artelor, sau
Omul estetic;

Științele, sau Disciplinele spiritului omenesc;

Dogmele sau situarea spiritului în imperiul certitudinii;

Petre Țuțea a fost supranumit un Socrate român datorită preocupărilor filosofice și a
rolului educativ pe care l-a asumat prin exemplul personal în orice circumstanțe, chiar și
în închisoare. Din cauza interdicției de a publica, ca și persecuțiilor de după 1989, nu a
apucat să își vadă numele pe coperta unei cărți în timpul vieții. Ulterior însă scrierile și
interviurile sale au început să fie difuzate prin toate mediile.

După decembrie 1989, cunoaște o popularitate fulminantă. Primește în garsoniera
sa zeci de ziariști, iar în lumea culturală începe să se vorbească despre un nou curent:
țuțismul. Deși cărțile i-au fost publicate abia după trecerea în neființă talentul lui nu a
fost acela de scriitor, ci de orator. Astfel, Țuțea a rămas celebru cu o culegere de vorbe
memorabile.

Activitatea politică

Anii '30 - Țuțea în slujba stângii

Istoricul Lucian Boia scria despre revista "Stanga":

A frecvent apare semnatura lui P. Boteanu, pseudonimul lui Petre Țuțea; se afirma ca
marxist convins care își exprima "încrederea în devenirea socială, așa cum a fost
formulată de parintele socialismului modern [...]"

O imagine de un umor subtil și grotesc (dacă se poate așa ceva) este cea a junelui
Petre Țuțea, pe care Cioran și-l amintește astfel (sintem în anii '30): "A cumpărat Pravda
- eram nu departe de Palatul Regal - , și-a făcut cruce și a scris în jurnalul. Nu știa un
cuvânt rusesc. Așa, pe stradă a scris Pravda. Era marxist atunci; un marxist înfocat,
mistic". De altfel, Țuțea chiar avea să mărturisească ulterior, într-un interviu acordat
lui Vartan Arachelian:

Eu n-am fost legionar, nici comunist

preciază articolele din "Stânga" drept o frondă contra
se vorbește despre marxism, nu despre comunism. Cât
despre stalinismul de atunci din Uniunea Sovietică Petre Țuțea este extrem de tranșant :
"A Stalinismul e definiția comunismului. Unde nu e stalinism, după trei luni cad de la
putere, că nu sunt în stare să dea nici... ap" Nu se poate impune comunismul decât cu
băta, cu parul! "

În atmosfera febrilă de cîntări și proiecte a anilor '30, în 1935, pe fondul carențelor
vizibile ale democrației parlamentare și ca replică la criza evidentă a clasei politice din
România interbelică afectată de corupție și demagogie, apare Manifestul Revoluției
Naționale, un adevărat document programatic al noii generații. Publicat sub forma unei
broșuri, Manifestul este semnat de către Sorin Pavel, Petre Țuțea, Ioan Crăciunel,
Gheorghe Tite, Nicolae Tatu și Petre Ercuț și propune "o nouă formulă de organizare a
omenirii: naționalismul" dar nu cel dinaintea de primul război mondial ci un altfel de
naționalism "rezultatul unui drum interior, parcurs de individ de la sine la națiune". Tot
în cuprinsul Manifestului, semnatarii trec în revistă formațiunile politice de dreapta și se
declară "prieteni grupurilor de dreapta", deși, la acel moment, unii dintre ei erau
recunoscuți ca simpatizanți ai stîngii (cazul lui Petre Țuțea).

Petre Țuțea și Mișcarea Legionară

Începând cu 1935, Petre Țuțea va fi atras de Mișcarea Legionară În vara lui 1935,
îl întâlnește pe Corneliu Zelea Codreanu în tabăra de la Carmen Sylva, apoi pe Ion I.
Moța, Vasile Marin, etc... După instaurarea guvernării legionare la 6 septembrie 1940
Petre Țuțea a devenit membru cu drepturi depline: "adevăratul este că oficial, am devenit
membru al organizației legionare imediat după 6 septembrie 1940", spunea Țuțea în 25
mai 1957. În scurt timp, a fost numit, în mod excepțional, șef de cuib:

"Am participat la ședințele de cuib, pe care le-am condus conform instrucțiunilor din
Cîntica șefului de cuib. Ședințele s-au ținut în locuința lui Traian Popescu, însă nu îmi
reamintesc pe ce stradă locuia. Am plătit cotizații și am participat la o excursie în
pădurea Băneasa, unde s-au discutat diferite probleme cu caracter legionar. În calitatea
mea de șef de cuib, am făcut un plan de activitate a cuibului în care prevedeam activitatea
educativă a membrilor legionari din cuibul meu și care consta în lectura în cadrul
cuibului a Bibliei și a întregii literaturi legionare, marșuri."

După eliberarea din Lagărul de la Târgu Jiu, își reia serviciul, rămânând totuși în
atenția Siguranței. În 31 iulie 1943 Grupa I din Corpul Detectivilor era informat printr-o
notă informativă că Țuțea desfășoară în cadrul ministerului o "vie activitate legionară" și,
ca atare, dispune verificarea informației ajungând la concluzia că "nota în cauză nu se
verifică", iar Țuțea era apreciat ca fiind "o persoană serioasă cu vederi largi". După 23
august 1944, a avut contacte sporadice cu membri de frunte ai Mișcării Legionare. Astfel,
potrivit unei declarații a lui Nicolae Părașcu din 30 iulie 1957, acesta l-a contactat
personal pe Țuțea în anul 1945 pentru a-l ruga să obțină ca "un grup de legionari
capturați în Munții Ciucaș să nu fie condamnați la moarte", bazându-se pe prietenia
dintre acesta și Petre Pandrea, cumnatul lui Lucrețiu Pătrășcanu, ministrul justiției de
atunci.

În ultimii ani, (după 1989), starea sănătății lui Petre Țuțea s-a înrăutățit. Marea
majoritate a timpului o petrecea în pat, fiind mai ieșit din casă. A avut însă în preajma lui

Șe, dar Îi studenȘ. DatoritÎntremuratului mâinilor, nu eze. În toamna lui 1991, Petre TuȘa a fost internat la spitalul Fiantropia. De la rezultatul analizelor a fost bun, a continuat sÎn fie chinuit de cefalee Îi de groaza de singurÎate. La insistenȘele lui Dan Amedeo LÎÎnescu, se Înscrie în PNL.

Ș uȘa moare la 3 decembrie 1991, dimineaȘa, lucid fiind, într-o rezervÎna spitalului "Cristiana" din BucureÎti pe când era intervievat de un grup de reporteri. Avea 89 de ani. Ultimele sale cuvinte au fost : "Doamne Iisuse Hristoase, ai milÎde mine!" Este dus de la BucureÎti la Boteniul natal cu o maÎinÎcare transporta morcovi. Înmormântarea are loc în ziua SfÎntului Nicolae, drumul spre locul de veci fÎÎindu-l într-un car tras de boi. Cei prezenȘ la Înmormântare susÎn cÎnici mÎÎcar nu erau boi. Erau vaci. Slujba de Înmormântare a fost fÎÎutÎndupÎrit ortodox, Petre Ș uȘa fiind Înmormântat în cimitirul ortodox al comunei Boten . Într-un interviu, publicat postum, în "România LiberÎ", Petre Ș uȘa afirma : AAm lÎÎat o cerere la Uniunea Scriitorilor sÎfiu Înmormântat la Blaj, în Mica RomÎna lui Eminescu. Am plÎÎit slujba, clopotele, locul. Acu - sigur cÎÎla Blaj pot sÎfiu Înmormântat Îi lângÎgard, cÎÎi pÎÎmânt sacru acolo... Eu sunt legat de Blaj prin concepȘa mea panlatinÎna culturii române".ô

1. părintele arheologiei românești

Prof. Dr. Ștefănița Violeta
Liceul Tehnologic Costești, Argeș

Alexandru Odobescu s-a născut la 23 ianuarie 1834, la București. Era al doilea copil al lui Ioan Odobescu, generalul de la 1848 care s-a împotrivit mișcării revoluționare și al Ecaterinei Caracaș, fiica doctorului în medicină Constantin Caracaș.

Educația și-a început-o în casa părintească fiind elevul institutorului Bârzotescu. În 1848, Alexandru Odobescu devine elev al Colegiului Sf. Sava, în urma unui examen dat cu Petrache Poenaru, urmașul lui Gheorghe Lazăr. Aici i-a avut colegi pe Theodor Aman, viitorul mare pictor, și pe Alexandru Sihleanu, poetul *Alina* de argint, așa cum l-a caracterizat Eminescu în Epigonii. Din această perioadă datează prima sa încercare literară Mihai Viteazul, înfrângerea dramatică în trei părți.

În 1850 merge la studii în Franța, la College de France din Paris, unde îi are ca profesori, printre alții, pe cunoscuții istorici Jules Michelet și pe Edgar Quinet, susținători ai cauzei naționale a românilor din Principatele Dunărene Nicolae¹.

Împreună cu alți studenți români de la Paris, la 14 februarie 1851 înființează *Junimea Românească* societate politică și culturală a studenților români din Franța. Odobescu se află în preajma revoluționarilor români exilați (Nicolae Bălcescu, Nicolae Golescu, C.A. Rosetti, I. Voinescu II, Gheorghe Magheru). El ține în cercul acestora conferința *Viitorul artelor* în România, al cărei text apare postum, în 1907.

Tot în acea perioadă Alexandru Odobescu (împreună cu Gheorghe Crețeanu și Dimitrie Florescu) face parte din comitetul de redacție al revistei *Junimea română* care apărea la Paris. În această revistă el publică articolul *Muncitorul român*, remarcabil prin îndrăzneala ideilor și prin compoziția sa, care îi evidențiază spiritul progresist, democratic:

Pe puțin pământul va fi înapoiat muncitorului, prin îngrijirea și iubirea căruia pustiele se va schimba în holde înalte și bogate, în livezi roditoare, în pășuni verzi și fragede, pe care vor paște frumoasele vite ale României; bordeiele, unde abia prind razele soarelui, vor deveni case luminoase, îmbelșugate și fericite.²

Odobescu studiază atât arheologia (făcând cunoștință cu câțiva promotori ai acesteia în Franța: François Guizot, Louis Vitet, Prosper Mérimée), cât și literatura greacă și latină. Astfel, el traduce: treisprezece poezii ale lui Horațiu, primul cânt al *Iliadei*, primul cânt al *Odiseei* și primul cânt al *Georgicelor* lui Virgiliu).

Tot atunci el scrie poema *Oda României*, apărută însă abia la 1855 în revista *România literară* a lui Vasile Alecsandri:

În sânul României acum va sănflorească
O floare care varsă miros încântător,

¹ Jules Michelet, *Istoria Franței*, prefață și tabel cronologic de Marin Bucur, Biblioteca pentru toți, Editura Minerva, București, 1973.

² George Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Semne, București, 2008.

.o³

Andru Odobescu își susține bacalaureatul în litere. Se înscrie apoi la Facultatea de Litere de la Sorbona, pe care nu o termină însă ne reprezentându-se la examenul de licență unii susțin chiar că nu a frecventat deloc.

Întorcându-se în țară în 1855, Alexandru Odobescu începe o carieră de funcționar public: este numit șef de masă la Postelnicie, apoi procuror la Curtea de apel din București din București și funcționar la Ministerul cultelor.

Tot în 1855, în revista România literară Na lui Vasile Alecsandri i se tipărește *Oda României și Întoarcerea în țară pe Dunăre*.

Alexandru Odobescu publică nuvelă istorică *Mihnea Vodă cel Rău* în revista *Românul*; în același an (1857) nuvela apare și în volum separat: *Scene istorice din cronicile Țării Românești - Mihnea-Vodă cel rău (1508-1510)*

În 1858 se căsătorește cu Alexandra (Sașa) Prijbeanu, fiica naturală Ruxandrei Băneanu și a contelui rus Pavel Kiseleff.

În 1860 este numit membru al Comisiei documentare. Din înscinarea lui Vasile Boerescu, ministrul cultelor și instrucțiunii publice, formează împreună cu August Treboniu Laurian, I. Maiorescu, I. Brateanu, R. Cernatescu, Florian Aaron și I. Eliade o Comisie de adunare a materialelor pentru formarea unei istorii naționale. Comisia îl va avea ca președinte pe A.T. Laurian, iar ca secretar pe G. Sion.

Odobescu publică în *Revista Carpaților* (1860) o nouă nuvelă istorică sau scenă istorică cum o numea el, *Doamna Chiajna*. În același an nuvela apare și în volumul: *Scene istorice din cronicile românești: Mihnea Vodă cel Rău; Doamna Chiajna*, în a cărei prefată autorul mărturisește: „Faptele istorice ale unei țări sau ale unei epoci au totdeauna un interes mai viu când traiul și ideile, obiceiul și graiul de acolo sau de atunci nu sunt cunoscute. Scopul romanelor istorice este, în parte, d-a ni le arăta; asta este și folosul lor instructiv”⁴.

În 1861 scoate la București *Revista română pentru științe, litere și arte* în care tipărește de-a lungul anilor, printre altele: *Istoria românilor sub Mihai-Voievod Viteazul* de Nicolae Bănescu, *Cugetările lui Alecu Russo și Ciocoi vechi și noi* de Nicolae Filimon. În această revistă Odobescu își publică studiile *Cântece poporane ale Europei răsăritene în raport cu țara, istoria și datinele românilor*, *Răsunete ale Pindului în Carpați și Poezii Văcărești*. Tot în *Revista română* publică în 1862 *Psaltirea diaconului Coresi* (note) și *Câteva ore la Snagov* (o călătorie arheologică).

În februarie 1862, domnitorul Alexandru Ioan Cuza îl numește pe Odobescu director în Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice.

În mai 1863 devine ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice și în iulie în urma demisionării lui Ioan Ghica din postul de ministru al Afacerilor străine, Al. Odobescu este desemnat ad-interim pe acest post, pe care îl va ocupa până la 7 septembrie. Pe 12 octombrie neîmpunând punctul de vedere al guvernului privind secularizarea averilor mănăstirești pe care el le vedea destinate unor opere sociale și culturale, Al. Odobescu demisionează din funcția de Ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice.

³ Ibidem.

⁴ Alexandru Odobescu, *Doamna Chiajna*, Editura Litera, București, 1984

la scriitorului Al. Odobescu se naste primul copil, o

Alexandru Odobescu organizează în 1867 pavilionul românesc din cadrul Expoziției universale de la Paris, la care a fost expus și tezaurul de la Pietroasa, în drum trece prin Viena și München..

După o călătorie la Sankt Petersburg scrie, împreună cu Petre S. Aurelian eseu *Notice sur la Roumanie* (1868). În 1869, împreună cu V.A. Urechia, participă la Congresul internațional de antropologie și arheologie istorică de la Copenhaga, unde susține lucrarea *Antichitățile preistorice ale României*.

La 10 septembrie 1870 Alexandru Odobescu este ales membru al Societății Academice Române (vechea denumire a Academiei Române), la propunerea lui Al. Papiu Ilarian.

În 1871 inișază publicarea unor cercetări asupra așezămintelor antice din România, începe cu Notișe despre localitățile însemnate prin rușini antice în districtul Dorohoi, tipărit inițial în *Monitorul oficial*, apoi preluat de *Trompeta Carpaților și Românul*. La propunerea sa, sunt aleși membrii onorifici ai Societății Academice pentru strânșii: Emil Egger (Franța), G. Capellini (Italia), E. Desjardins (Franța), Alexis Uvarov (Rusia), W. Frohner, Ferdinand de Lasteyrie, Charles de Linas, Fr. Bock și A. Ubicini (Franța).

În 1872 șine la Ateneul Român o conferință *Artele din România în periodul preistoric*.

În februarie 1873 publică în revista *Columna lui Traian* pamfletul *Fumuri arheologice scornite din lulele preistorice*, comentând ironic unele pretinse descoperiri arheologice ale lui Cezar Bolliac.

În același an Alexandru Odobescu este ales membru corespondent al Institutului arheologic din Roma, iar în 1874 este numit director al Teatrului Național din București. Tot în 1874, în cadrul Academiei Române, critică Dicționarul limbii române al lui August Treboniu Laurian și Ion C. Massim, considerându-l de așun latinism exagerat. În același an îi apare eseu *Pseudo-Kinegeticos*, iar în povestirile *Jupân Rănică Vulpoiul și Tigrul păcălit*.

În octombrie 1874, Titu Maiorescu, Ministrul Instrucțiunii, inișază la Universitatea din București o serie de cursuri speciale, neprevăzute până atunci în programa de învășmânt. Cu această ocazie îl invita pe Alexandru Odobescu să susșină cursul de arheologie.

Alexandru Odobescu este unul din întemeietorii arheologiei în România. El este autorul unui tratat de istorie a arheologiei (*Istoria arheologiei*) publicat în 1877, scrie *Curs de arheologie. Istoria arheologiei*. Studiul introductiv la această știință volum încununat de Academia Română cu Premiul Năsturel-Herescu, un an mai târziu îi apare cartea *Moșii și curcanii*, conșinând două conferințe ținute la Ateneul Român, în iulie 1878 și se decernează ordinul rusec Sf. Stanislas".

În 1879 împreună cu membrii Societății Academice, Al. Odobescu ia parte la înfiinșarea ca institușe de stat a Academiei Române și este ales secretar general al Academiei Române.

În 1880 se stabilește la Paris, pentru un an, unde îndeplinește și funcția de secretar de legație.

întreaga activitate la legatia din Paris, cu gradul de "șef de misiune" în grad de ofiter.

În martie 1885 demisionează din diplomatie. Din cauza unor încurcături de ordin financiar și amploarea datoriilor este copleșitoare și se vede nevoit să revină la București.

Publică în 1887 volumul *Zece basme mitologice* (prelucrate după *Tales of Ancient Greece* de G.W. Cox).

În mai 1888 pleacă la Bologna pentru a participa, din partea Universității bucureștene, la sărbătorile universității locale. Rămâne apoi la Paris, în urma intervenției lui T. Maiorescu, care îi obține o bursă necesară pentru terminarea volumului I din *Tezaurul de la Pietroasa*.

În 1889 starea proastă a sănătății îl obligă să se angajeze, pentru a preda lectii de istorie, la Liceul particular "Șf. Gheorghe", condus de Anghel Demetrescu.

Octombrie Cu ocazia sărbătoririi a 25 de ani de la înființarea Universității bucureștene, vorbește despre Petrache Poenaru, obținând un remarcabil succes.

În 1889 Academia Română îi acordă Premiul Năsturel-Herescu pentru cea mai bună carte românească apărută între 1885-1888: *Scrieri Literare și Istorice* (care îi aparține în 1888, în trei volume).

Tezaurul de la Pietroasele

Apare la Paris (1889) *Le Trésor de Pétroussa* („*Tezaurul de la Pietroasa*”), amplă monografie de arheologie istorică în limba franceză⁵

Tezaurul de la Pietroasele (cunoscut și ca Tezaurul de la Pietroasa) este un tezaur arheologic format din 22 de piese, descoperit în 1837 în localitatea Pietroasele, Buzău. Douăsprezece dintre piesele componente au dispărut în decursul reținerii lor în Rusia. În prezent, cele zece piese restituite în 1956 sunt expuse la Muzeul Național de Istorie. Tezaurul de la Pietroasa, cunoscut și sub numele popular de *Țloșca cu puii de aur* a fost descoperit în martie-aprilie 1837 de doi țărani (Ion Lemnaru și Stan Avram) în timp ce luau piatră de pe dealul Istrița (750 m). Din tezaurul compus inițial se pare din 22 de piese, s-au putut recupera doar 12, în greutate totală de aproape 19 kg.

Dintre acestea cinci sunt lucrate doar din aur:

1. un platou mare, de 7,6 kg, cu un diametru de 56 cm. A fost rupt în patru bucăți, la puțin timp după descoperire;
2. cană (oenochoe), cu înălțimea de 37 cm; a fost reconstituită fiind deteriorată după descoperire.
3. pateră (platou mai mic) cu decor în relief și o statueta în centru; are un diametru de 26 cm, iar statueta reprezintă un personaj feminin cu un pahar în mâini, așezat pe un tron împodobit cu un vrei de viță de vie.
4. un colan cu o inscripție gravată cu caractere runice. A fost piesa cea mai studiată din întregul tezaur;
5. un colan simplu;

Șapte sunt împodobite și cu pietre prețioase:

⁵ Alexandru Odobescu, *Le Trésor de Pétroussa. Étude sur l'orfèvrerie antique*, Tome I-III, Éditions J. Rothschild, Paris, 1887-1900.

le broșe folosite la prinderea veșmintelor. Se numesc
printre cele mai somptuoase exemplare ale antichității târzii;

3. două vase poligonale, unul octogonal și altul dodecagonal. Se disting prin forma aparte a torților, compuse din două pantere, sprijinite cu labelle din fațete o placă decorată și cu cele din spate și coada pe fundul vasului. Au fost, de asemenea, distruse și restaurate de mai multe ori.

Cele zece piese pierdute au fost probabil trei colane, dintre care unul cu inscripție, o cană asemănătoare cu cea pstrată (oenochoe), o pater simplă nedecorată o fibulă mică și două perechi de brățări încrustate cu pietre.

Datarea tezaurului și atribuirea sa au pornit atât de la aspectul pieselor, cât și de la inscripția de pe colan, prezența runelor sugerând un neam germanic. Prima ipoteză atribuie tezaurul vizigoților conduși de Athanaric, care s-au refugiat în Imperiul Roman odată cu apropierea hunilor, tezaurul fiind îngropat cel mai târziu în anul 381. A doua ipoteză îl atribuie ostrogoților, din prima jumătate a secolului al V-lea. Tezaurul a avut o istorie foarte zbuciumată. A fost cumpărat de la țărani care îl descoperiseră de un antreprenor pe nume Verussi. Acesta a zdrobit cu toporul piesele, pentru a le face mai compacte. A fost apoi recuperat parțial de banul Mihalache Ghica, vornic al Departamentului Trebilor Dintru, frate al domnitorului Alexandru D. Ghica, care l-a și adus în atenția lumii științifice a vremii.

Popularitatea internațională dobândit-o în urma Marii Expoziții Universale de la Paris, din 1867, când a fost restaurat și expus sub supravegherea lui Alexandru Odobescu.

La sfârșitul lunii noiembrie 1875 a fost furat din Muzeul de Antichități din București. A fost recuperat în 1876, însă colanul cu inscripția a fost deteriorat. În anul 1884 trece printr-un incendiu, pentru a fi salvat a fost aruncat pe fereastră. În toamna aceluiași an a fost restaurat la Berlin de Paul Telge, un orfevier german, și a căpătat aspectul pe care îl cunoaștem și astăzi.

În 1917 a fost trimis în Rusia, împreună cu tot tezaurul național, și s-a întors parțial de acolo în 1956. Din 1971 este expus la Muzeul Național de Istorie al României.

În octombrie 1891 Alexandru Odobescu devine directorul Școlii Normale Superioare, calitate în care publică manuale școlare.

Ca Inspector școlar o cunoaște pe Hortensia Racovita în 1891-1892. O femeie care îi dezmoarteste sufletul imbatranit. O persoană pentru care inima lui reîncepe să aibă batai de adolescent. Prin intermediul unui prieten o cunoaște pe Hortensia Racovita, profesoara de geografie din București. Avea o cunoștință cu Alexandru Davilla, de care a divorțat, și alta cu Dumitru Racoviță. Ea avea 30 de ani, iar el Odobescu aproape 60. S-a folosit de locul lui de muncă pentru a fi aproape de cea pentru care inima lui bătea. Inspecțiile erau cel mai bun pretext pentru a-i face vizite adoratei sale. "Acest om, va marturisi mai târziu profesoara, s-a apropiat de mine sub pretextul că ajută școala unde activam... Comportamentul lui, scrisorile și florile ce-mi trimitea, lesne mi-au dovedit că era prada unei mari pasiuni, care-l făcea să sufere amar" ⁶.

⁶ Ziarul *Jurnalul*, 7 iunie 2004.

În aceste momente, aflat în al 14-lea deceniu de viață. Iesit din viața sa istorică, retrezea la viața. Stimulat de iubire, gândurile sale erau fragile.

Pentru profesoara de geografie, născută în 1864 - avea Odobescu îi îndepărtează soția la **Curtea de Argeș**. O imploră apoi să i redea libertatea. În mod uluitor, se pare că Saia îi cere Hortensiei să se căsătorească cu soțul său, propunere respinsă de tânără.

Soșei îi scria în august 1892: "Din parte-mi, te rog, draga mea, să nu grăbești nimic, să lăși lucrurile să își urmeze cursul natural cât vreme nici un eveniment extraordinar nu ne obliga să luăm o hotărâre neprevăzută. În orice caz, te rog, draga mea, bună și fidelă prietenă, să crezi că afecțiunea, respectul, venerația profundă pe care le am pentru tine nu se vor schimba niciodată. Pentru mine esti și vei rămâne mereu mai mult decât o femeie; ai fost și esti și vei rămâne un bun inger protector...".⁷

În 1893 are repetate accese de gută. Boala se agravează, un an mai târziu încercând să îi amelioreze sănătatea, merge, prin Brașov - Cluj - Bistrița, la Sângeorz, unde va petrece zile mai liniștite, făcând excursii la Ronda și Valea Vinului. Prin Vatra Dornei se întoarce apoi la București.

Din ianuarie 1895 aproape complet izolat, se retrage într-o locuință din strada Cuza Voda, nr.5, unde caută să își afle liniștea, afundându-se în studii personale.

Alexandru Odobescu a murit la 10 noiembrie 1895, sinucigându-se în lăudând în urma 2 scrisori una pentru soția sa și una pentru prietenul sau Anghel Demetrescu în care se justifică **"Nebun n-am fost, dar, cu inima mea peste fire simptome, am căzut pradă ușurinței și vulgarității simțurilor unei ființe fără inimă, fără conștiință. A fost adevăratul mormânt al inteligenței, al iluziilor, ba chiar și al vieții mele"**.

BIBLIOGRAFIE

- Alexandru Odobescu, *Doamna Chiajna*, Editura Litera, București, 1984
- Alexandru Odobescu, *Le Trésor de Pétroussa*. Étude sur l'orfèvrerie antique, Tome I-III, Éditions J. Rothschild, Paris, 1887-1900
- Alexandru Odobescu, *Tesaurul de la Petrousa*, Lucrare publicată sub auspiciile Majestații Sale regele Carol I al României, 1889-1900
- Dumitru Caracostea, Ovidiu Bîrlea, Tudor Arghezi, *Alexandru Odobescu*, Editura Eminescu, București, 1976.
- George Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Semne, București, 2008. ISBN 978-9736241116
- Alexandru Odobescu, *Bibliografia Daciei*, Tipografia Curții (Lucrările asociați), București, 1872
- Alexandru Odobescu, *Fumuri arheologice scornite din lulele preistorice*, Tipografia Curții (Lucrările asociați), București, 1873
- Alexandru Odobescu, *Opere complete*, Volumul I, Editura Institutului de Arte Grafice Minerva, București, 1906

⁷ Ibidem.

PDF
Complete

Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

lete, Volumul II, Editura Institutului de Arte Grafice
Alexandru Odobescu, *Opere complete*, Volumul III, Editura Institutului de Arte Grafice
Minerva, București, 1908
Jules Michelet, *Istoria Franței*, prefaț^ă și tabel cronologic de Marin Bucur, Biblioteca
pentru toți, Editura Minerva, București, 1973
Jurnalul National, 7 iunie 2004

al rezistenței împotriva comunismului

Prof. Dragomir Diana-Oana
Liceul Tehnologic Costești

Elisabeta Rizea (1912-2003) din Nucloara este simbolul femeii române care a luptat împotriva comunismului. Dacă românii ar fi știut despre curajul ei, poate că resemnarea și lăitatea nu s-ar fi instalat odată cu instaurarea guvernării atee. Oamenii își dădeau seama doar de "bandiți din munș". Nepoata Ștefanistului Gheorghe Lutu ucis de Securitate în 1948, a făcut 12 ani de închisoare la Pitești în Jilava.

Vina ei a fost că și-a ajutat cu hrană și informații pe cei din munș, că și-a tăcut pe cei care se grupaseră în jurul anticomunistilor col. Gheorghe Arsenescu și lt. Toma Arnăușoiu. Gheorghe Rizea, soțul ei, se afla și el printre cei cunoscuți drept Haiducii Muscelului. Grupul se formase în 1947 și avea în componență "mari industriali și proprietari de fabrici și mori, avocați, foști deputați și ofițeri deblocați care s-au înarmat și au depus jurământul în fașa stărușului Pimen Băbierul cu mâna pe cruce și cu cealaltă pe carabină", după cum se specifică în fondul Tribunalului Militar București în dosarul lor.

În grupul de rezistență anticomunistă cu nucleul la Nucloara au fost atrași foarte mulți dintre locuitorii satelor din jur, convinși de nenorocirile pe care aveau să le aducă bolșevicii, dar sperând și în ajutorul occidentalilor. Ceea ce acum pare naivitate, atunci era disperare. În 1949 au început arestările "haiducilor", iar cei rămași liberi au trăit ascunși în bordeie, pe dealuri și în munș. Securitatea a trimis atât de mulți oameni în Nucloara și împrejurimi, încât erau mai mulți securiști decât locuitori. Elisabeta a fost arestată, anchetată, bătută și torturată apoi închisă dar nu a divulgat niciun secret. După prima eliberare a continuat să îi ajute pe cei care încă se opuneau comunismului. Povestea acestei femei și a celor care s-au jertfit împotriva regimului bolșevic a fost aflată prima dată în 1992, când femeia a acordat un interviu Luciei Hossu-Longin pentru serialul "Memorialul durerii". A fost vizitată la Nucloara de fostul președinte Emil Constantinescu și de familia regală. Cu fostul Rege Mihai se cunoscuse și în copilărie, când acesta participase la o lăznoare în sat.

„Când m-a bătut cel mai rău Cărnău, m-a dus la miliție, într-o cameră. A tras o masă Avia un cârlig mare la mijloc acolo. Și a tras Cărnău un scaun lângă masă și m-a legat cu mâinile la spate după spate, cu frânghie, aia, după aia a suit scaunul pe alt scaun și a urcat scaunele pe masă și mi-a legat coada acolo sus în cârlig. Și era un lanș și a bătut lanșul aici, după frânghie, cum eram legată la mâini. Și mi-a fost frică (...) și stam și șpam și spuneam: «Domnule, împușcă-mă în cap, scoate-mi ochii, tăie-mi limba, nu știu de ei, nu mă întreabă, că nu știu!». Când m-a urcat de tot acolo, mi-a dat drumul la coadă și mi-a dezlegat picul și m-a lăsat numa-n mâini. Da' picul tot nu i-am vândut... Și după aia m-a dat jos, m-a dezlegat la mâini, era o căndă de apă și sobă acolo și a muiat un sac în apă și l-a stors, mi-a luat fota aia după mine și a pus sacul aia, peste mine. Și a bătut pe mâna dreaptă un dăna de cauciuc, aia, cu înur, și m-a făcut toată numai dungi groase cât mâna. Zece zile am stat în spital numa-n frunte și genunchi". (Povestea Elisabetei Rizea din Nucloara urmată de mărturia lui Cornel Drăgoi, ediție îngrijită de Irina Nicolau și Theodor Nișu, Humanitas 1993). După apariția la televizor a eroinei, fiul căpitanului Cărnău a venit la poarta ei la Nucloara și i-a spus:

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

lisabeta, spunea despre comuni tii care au chinuit-o:

Opera literară a lui Dinicu Golescu

Prof. Cozlosche Claudia
Liceul Tehnologic Costești, Argeș

Dinicu Golescu este cel de al patrulea copil al banului Radu Golescu și al Zoișei, fiica clucerului Constantin Florescu. Văstar al uneia din vechile familii boieresti din țara Românească a primit, ca și fratele său, Iordache Golescu, o educație îngrijită acasă la Academia greacă din București. Mulți dascăli de aici, printre care și Lt. Comita, erau cănturari de seamă ai vremii, erudiți care au transmis elevilor nu numai preșuirea culturii antice, ci și interesul pentru ideile noi, iluministe.

Destinat prin obârșie înaltelor demnități publice, Golescu a fost pe rând ispravnic, vel agnhatman, iar din 1821, mare logofăt al șării de Jos. Se căntorise în 1804 cu Zoe Farfara. Cei patru fii ai lui Golescu, Ștefan, Nicolae, Alexandru și Radu, vor deveni personaje importante în viața politică și în perioada anterioară anului 1821, din care sunt puține date referitoare la biografia lui Golescu, se situează o probabilă căntorie a acestuia la Paris, ca observator al unei misiuni a boierului Nicolae Dudesco pe lângă Napoleon Bonaparte.

În zilele tulburi ale războaielor din 1821, deși avusese mai întâi o oarecare simpatie față de Tudor Vladimirescu, Golescu se refugiază ca mulți alți boieri munteni, la Brașov. Aici el participă la proiectele de reforme politice și culturale discutate de boierii și cănturarii pribegi. Este, astfel, printre cei care inișază la Brașov, în 1822, o societate literară cu un program care depășea sfera intereselor culturale. Tot din Brașov, Golescu pleacă în 1823 într-o misiune politică în Rusia. Însemnare a călătoriilor mele, *Constantin Radovici din Golești, făcută în anul 1824, 1825, 1826* se leagă de alte trei voiajuri, în Europa centrală și apuseană în timpul căntora vizitează Transilvania, Banatul, precum și Ungaria, Austria, Italia de nord, provincii din Germania și Elveția.

Frământările iscate de tensiunea politică și socială după războaielor din 1821, impresiile puternice produse de căntorii determină adevărată metamorfoză în conștiința lui Golescu. După întoarcerea din refugiu va deveni un neobosit propovăduitor al luminării culturale. Ca prim pas în reforma morală mai generală pe care o urmărea, el întemeiază la moliia din Golești o școală internat cu două cursuri, Aghimnasticesc și Așiloficesc. Aici a chemat ca profesor pe ardeleanul Florian Aaron, care a fost și directorul școlii până la 1830. Se pare că și Ion Heliade-Rădulescu a predat câteva lecții la școala din Golești.

Pentru uzul școlarilor, Golescu a alcătuit în 1826 un manual de etică *Adunare de pilde bisericești și filosoficești, de întâmplări vrednice de mirare, de bune gândiri și bune neravuri, de fapte istoricești și anecdote*. Utilizase pentru această carte un volum de *Pilde filosoficești*, traduse în limba română și tipărite la Râmnic, în 1783, precum și extrase din căntșile de maxime ale lui Ștefan Comita și fragmente dintr-o culegere a moralistului francez H. Lemaire, tălmăcite în limba greacă de ginerele lui Golescu, Al. Racoviș și apoi de Golescu în limba română. Rașuni didactice motivau și traducerea din grecește în limba română lucrării lui Neofit Vamva *Elementuri de filosofie morală* (1827).

Golescu a fost printre întemeietorii Societății literare din 1827, la București, ai cărei germeni se aflau în societatea literară înfiinșată la Brașov. Ședințele se țineau de obicei în casa lui, unde s-au inișat multe din înfăptuirile culturale din epocă Golescu a

te în limba română editat în străinătate, Afama
zașa pentru apariția, în 1829, a *Curierului românesc*
ar lui Henade. Dealtfel, pe Henade l-a sprijinit cu deosebire, pentru că vedea în el o
energie capabilă să deschidă drumuri noi culturii naționale.

Golescu a mai tipărit o *Adunare de tractaturile ce s-au urmat între prea puternica
împărăție a Rusiei și Nalta Poartă* (1826), iar *Curierul românesc* îi anunșă în 1830 o
lucrare statistică în 10 hărți și 111 Românești. I s-a atribuit și traducerea, din 1826, după
versiunea franceză a unui capitol despre Țările românești din cartea istoricului Thomas
Thornton, *The present state of Turkey*. Scrierile pe care le-a tipărit le-a semnat
Constantin Radovici din Golești, Constantin Radoviciu dintre Golești, Constantin din
Golești sau Constantin Golescu.

Toată această activitate vine dintr-o nobilă aspirație spre regenerarea socială și
culturală a țării, aspirație determinată în bună măsură de confruntarea cu civilizația
occidentală pe care Golescu o cunoscuse în călătoriile prin Europa. Acestea au devenit
un hotăr în viața boierului-cărturar și jurnalul care le însemnează constituie o patetică
măturie a unei conștiințe morale care îi descoperă treptat vina față de starea de
înapoiere a țării și îi formulează lucid responsabilitatea.

În lucrare există mai multe planuri, urmăriți în mod constant, convergente într-o
unică intenție, aceea de a dezvălui, prin comparație, răul, inerșă, atotstăpânitoare în țară
stimulând implicit elanurile patriotice. Valoarea documentară a notașilor voiajului
propriu-zis este mai puțin importantă în raport cu relevarea aspectelor vieții sociale,
politice și culturale românești, pe care abia prin călătorie Golescu pare a le înțelege cu
adevărat. Hotărât s'învădă tot ce ar fi demn de văzut, Golescu este dominat totuși de
simțul practic, de nevoia de a cunoaște și evalua starea materială și morală a unui neam.

El caută și găsește pretutindeni exemple, modele, în greoaiele lui vâlminte
orientale, Golescu este un călător neobosit, avid de cunoaștere și de învățare. Este
asemenea unui edil care observă și coditor, spre luare aminte, parcurile, străzile, casele,
mijloacele de transport, spitalele, școlile, teatrele, muzeele, ca elemente ale organizării
vieții sociale. Nu neglijează nici felul cum se cultivă pământul sau cum își duc viața
șăranii. Îl interesează pretutindeni oamenii, raporturile dintre părțile sociale, apreciază
cultivarea demnității, a respectului și grijii pe care fiecare le are pentru semenul său. Și
arta o consideră doar o formă de confort social, o instituție. Contactul cu diferite opere de
artă cu peisajul se reflectă deseori în fraze strict informative, alteori în naive și entuziaste
exclamații. Întoarcerea spre stările din țară este însă obsedantă.

Golescu spune lucrurilor pe nume, cu bun simț și măhnire, fâșă și nădădăscăvina
lui și a altora. Critica se acumulează treptat, vizând întregul tablou social, de la domn,
boier sau negustor și până la țăran. Nimeni până la Golescu nu a înfățișat cu atâta
luciditate și amănunțime traiul subuman al țăranului român. Se schițează și un program de
reformă morală prin care s-ar putea regenera viața țării, conform ideologiei iluministe, în
numele căreia Golescu și-a desfășurat activitatea. Important ca document social,
ideologic, etic și psihologic al fazei de tranziție spre epoca modernă *Însemnare a
călătoriei mele* este, în literatura română cel dintâi jurnal de călătorie care este tipărit.

Călător prin Europa secolului al XIX-lea, Golescu este un om care relatează se
uimește, dă seamă este împuns de cuget, socotește, se spovedește, ceea ce face ca
mălcarea afectivă să fie permanent în vecinătatea informației. El descoperă lumea mirată și
naiv, dar fâșă multe spaime și nedumeriri. Acest înaintaș nu avea încă gustul de

colae Filimon îi nici degajarea îi mobilitatea lui Ion
cu se miîca fîîîstingherealîî minat de sîrguinîî de a
princepe rosturile lucrurilor. Atunci cînd dîîla ivealîîmilitoarea înapoiere a îîîii, tonului
blînd îîi cumpîînat îîi ia locul vibraîîa puternicîî plinîî de sincer îîi patetic patriotism.
Invectiva alterneazîîcu ruga pioasîî duritatea cu blîndeîîa creîîtineascîî

Schiîîîîmai îîîîî în limba greacîî *Însemnare a cîîlîîtorîîi mele* are în forma ei
romîneascîîo frumuseîî stilisticîîprovenitîîîn primul rîînd din claritatea gîîndului. Lui
Golescu îîi sunt strîîîne artificiile, iar pitorescul lexical îîîne de aceastîîperioadîîde tranziîîîe
îîi în limba literarîî cîînd neologismul, glosat, asimilat uneori cu bunîîîntuiîîîe, îîi face loc
în fraza cu aer de vechime a memorialistului.

Opera literarîî

Çîî*Insemnare a cîîlîîtorîîi mele*, Constandin Radovici din Goleîîîti, fîîcutîî în anul 1824,
1825, 1828, Buda, 1826; ediîîîe îngrijitîîîîi introducere de Nerva Hodoîî, Bucureîîîti, 1910;
ediîîîe îngrijitîîîîi prefaîîîde P mai Hanelîî. Bucureîîîti, Minerva, 1915; ediîîîe îngrijitîîîde
Dimitrie Panaitescu-Perpessicius, Bucureîîîti, 1952; ediîîîe îngrijitîîîîi prefaîîîde Gheorghe
Popp, Bucureîîîti, 1964; ediîîîe prefaîîîde Marin Bucur, Bucureîîîti, 1971; ediîîîe îngrijitîîî
de îîi postfaîîîMircea Iorgulescu, Bucureîîîti, 1977.

ALEXANDRU TZIGARA SAMURCAȘ **(1872 – 1952)**

Prof. Zidaru Ionuș Gabriel
 Liceul Teoretic Penticostal, Pitești

Motto: „.....nici un fel de îngrădire, decât aceea a talentului și adevărului”
Al. Tzigara - Samurcaș

(1872 – 1952)

„Al. Tzigara - Samurcaș a construit cu știință, a modelat suflete cu rafinament, a impus în epocă un gust artistic desăvârșit”

Istrate Micescu

Alexandru Tzigara – Samurcaș, a fost, timp de câteva decenii, o personalitate complexă și o figură de prim plan a vieții culturale românești. Alături de Nicolae Iorga, Vasile Pârvan, Alexandru Odobescu, Grigore Tocilescu, Alexandru Tzigara Samurcaș sunt nume notorii ale culturii românești care au devenit arhetipuri iar în amintirea colectivității legende. Alexandru Tzigara Samurcaș s-a născut la 23 aprilie 1872, în București, în suburbia Bătăie. Pe linie maternă provine dintr-o veche familie de boieri, originară din Constantinopol, era cunoscut mai ales datorită negoșului cu blăniuri de samur (**samurcaș** în limba turcă înseamnă „sprânceană din blană de samur”), mai precis

Constantin Samurcăl, care a cîtorit Mânîstirea a, care s-a cîînorit cu Toma Tzigara, de origine albanezî. Tzigara î Samurcăl î petrece copilîia în mahalua Batiîtei, pe Str. Polonî21. Vecinîatea cu familia Kremnitz a însemnat pentru bînatul de zece ani, prietenia cu Baby, „cîruia i se zicea Gege”, mai mic decît Tzigara î Smurcăl cu trei ani, vizitele în „castelul fermecat” a lui Onkel Willy î Tante Mite. Vacanîele de varî le petreceau împreunîla Sinaia sau în Germania.⁹ Feeria vieîi libere de la Ŗarîa luat sfîrîit atunci cînd a trebuit sînmeargîla îcoalî la Pensionul Schewitz¹⁰, cea mai bunîîcoalîndin aceea vreme, introdus de unchiul sîu Ion Samurcăl, pe platîredusî ca urmare a prieteniei dintre bunicul sîu î familia Schewitz. Experienîa de la Pensionul Schewitz fiind una amarîndescrisîchiar de tînîul elev: „scularea la 6 dimineaîa, spîlarea pe îngheŖială la chiuveîă fîră apă curentă, cîutarea încîlîămîntelor î mormanul de gheîe aruncate toate la un loc; descîderea î clasa rîu aerisîtă, luminată cu lîmpi de ulei Ŗi încîlzîtă cu sobe de tuci. Aîa zisele ore de meditaîie, î care mai mult se somnola, durau pînă la servirea cafelei cu lapte îsoîtî de o bună pituîcă rumenîtă. La dejun Ŗi seara tot coltucul de pîine braşovenească, un amestec cu cartofi, servea de bază, cîci mîncîrile din cauza mirosului de seu, erau uneori, respîgîtoare. După mese aveam recreaîii, care pe vreme bună erau plîcute î curte, altfel ne întorceam î aceleaîi sîli rîu mirositoare care deabia le pîrîsisem. Timpul dintre mese era consacrat cursurilor, dîndu-se precădere limbei franceze, care îmtr-adevăr se învîîa mai bine ca î orice altă Ŗcoală din Ŗară. Ŗi î timpul recreaîiilor vorbirea î franîuzeîte era obligatorie: recalcitraîii fiind pedepsîi. Rolul profesorilor pîrea, de altfel, a fi mai mult să pedepsească pe cei cu lecîiile nepregîtite, decît sî-i lîmurească asupra conîinutului unor cîrîi destul de rudimentare. Orele de curs se scurgeau îmtr-o atmosferă de generală plictiseală, lipsite fiind de orice animaîie din partea dascîlilor, care, ca Ŗi elevii, erau î aîteptarea clopotului liberator din amorgeala copleîitoare ce pe toîi îî stîpînea. Ŗi acum mi-e milă de atîta vreme pierdută, de aîa-zisele „meditaîii” sterile, î care supraveghetorii erau reduîi la rolul de momîi, impunînd tăcere, fîră însă a se interesa de lucrîrile elevilor cîzuîi îmtr-o toropeală generală, îmtreruptă numai de pîrîsirea clasei spre a face miîcare sub pretextul, simulat, de cele mai multe ori, ale unor nevoi fireîti î localuri îndepîrtate Ŗi grozav de rudimentare, total insalubre Ŗi fîră apă”.¹¹ Alexandru Tzigara Samurcăl, a continuat pregînirea educativîla gimnaziul Mihai Bravul, unde i-a avut ca dascîi pe Tînase Tînînescu, C. Stoicescu, Pandele Ionescu. Ca activitate extraîcolarîdin iniîiativa elevilor, a fiîut parte din corul benevol al bisericii Icoana din apropierea gimnaziului. Tot î decursul anilor de la Mihai Bravul, a cîînorit la Sinaia participînd la serbîile î spectacolele teatrale de la Castelul Peleî. La finele anului 1887-1888, i s-a acordat premiul al treilea „pentru silinîă la învîîîtură Ŗi bună purtare”.¹² Apoi urmeazîstudiile liceale la Liceul Matei Basarab din Bucureîti, î obîîne Certificatul de absolvire a clasei a VII a, cu media de promovare 7,60 î 8,92 la purtare, dîndu-i posibilitatea sa se înscrie la bacalaureat. La 24 septembrie 1892, i se elibereazîDiploma de Bacalaureat î Litere î

⁸ Al. Tzigara î Samurcăl, *Memorii*, vol I, Editura Grai î suflet î Cultura Naîionalî Buc. 1991, p. 4.

⁹ Al. Tzigara î Samurcăl, *Bibliografie*, Biblioteca CentralîUniversitarîdin Buc., Editura Ex. Ponto, 2004, p. 24.

¹⁰ *Ibidem*, p. 44.

¹¹ Al. Tzigara î Samurcăl, *op.cit.*, p. 45.

¹² Al. Tzigara î Samurcăl, *Memorii*, vol I, Editura Grai î suflet î Cultura Naîionalî Buc. 1991, p. 52.

Regele Carol I. Succesul a fost sîmbîrînit la înîntîria „...se consuma mai mult alcool decât lapte”.¹³ Ca proaspăt bacalaureat s-a propune să plece la Paris în Versailles pe cheltuiala „Ligii pentru unitate culturală a tuturor românilor” ca al 12-lea membru al delegației pentru apărarea în străinătate a revendicărilor. Președintele Ligii era Grigore Brătianu, iar protectorul delegației avocatul Petre Grădîleanu, dar Tzigara Samurcăl refuză Alexandru Tz. Îi-a continuat studiile universitare la Facultatea de Litere, Secțiunea istorică avându-i ca mentori pe Alexandru Odobescu, profesor de Arheologie, și Grigore Tocilescu, profesor de Istorie Antică care încă din timpul studiilor, în angajează „custode preparator” în 1892, la Muzeul Național de Antichități, pe care îl conducea. Cu sprijinul lui Alexandru Odobescu, Tz. Samurcăl obține un concediu în străinătate, „cu scop de specializare în partea tehnică a lucrărilor muzeografice”.¹⁴ Pe parcursul studiilor în străinătate la München și Berlin, a rămas în corespondență cu maestrul Odobescu. În 1893, Regele Carol I îi acordă o bursă pentru studii în străinătate, la sfaturile lui Alexandru Odobescu, iar Petre P. Carp îi acordă „un ajutor de învățământ de 150 lei pe lună, pe timp de trei ani, cu începere de la 1 mai 1893”.¹⁵ Alexandru Tzigara și Samurcăl pleacă la studii în Germania, la Universitatea din München, pentru a studia istoria artei. În 1896 susține doctoratul la München în fața comisiei prezidată de decanul prof. dr. I. Frederich. Obține titlul de doctor în filosofie, specialitatea istoria artei. Disertația, cu titlul „Simon Vouet, pictorul lui Ludovic al XIII-lea” a fost publicată în același an la München.

Întors în țară demisionează de la Muzeul Național de Antichități în urma unui conflict cu Grigore Tocilescu și îi continuă studiile în Franța, și în Germania, preocupat fiind de muzeografie. Îl are ca îndrumător pe Wilhelm von Bode, reformator al muzeelor din Berlin. După terminarea studiilor, din 1899, lucrează la Fundația Universitară Carol I (inițial, ca bibliotecar, și apoi ca director) și, în același timp, susține cursul de estetică și istoria artei la Școala de Arte Frumoase din București. Ca bibliotecar la Fundație, Tz. Participă la Congresul Internațional al bibliotecarilor și al profesorilor de estetică și istoria artelor de la Paris. În 1900 s-a cunoscut cu Maria Grigore Sturdza, născută Cantacuzino. În revista *Albina* din 28 octombrie 1901, publică articolul „Redeșteptarea artei naționale” care reprezintă o pledoarie în favoarea mișcării artistice și, mai ales pentru înfiinșarea unui muzeu național viu.¹⁶ Alexandru Tzigara și Samurcăl a avut o carieră bogată a fost numit de două ori Prefect de Poliție al Capitalei, redactor la revista *Convorbiri literare*, membru corespondent al Academiei Române, și participant la numeroase expoziții interne și internaționale. În 1940 este numit președinte al Comisiei pentru întocmirea unei legi a muzeelor. După 1945, cariera îi viața lui Samurcăl iau o turnură tragică înălțurat de la conducerea muzeului pe care îl fondase, evacuat din casa pe care o construise, târât de forții subordonați prin tribunale, cu bunurile scoase la licitație publică bolnav și umilit, moare la 1 aprilie 1952 la Spitalul Filantropia din cauza unei embolii și este înmormântat la Cimitirul Bellu.

¹³ Al. Tzigara și Samurcăl, *Bibliografie*, Biblioteca Centrală Universitară din Buc., Editura Ex. Ponto, 2004, p. 26.

¹⁴ Al. Tzigara, *op.cit.*, p. 27.

¹⁵ *Ibidem*, p. 28.

¹⁶ *Ibidem*, p. 36.

uzeograf a lui Alexandru Tzigara Samurcaș

În 1906 a fost numit director al Muzeului de Etnografie și Artă Națională pe care l-a reorganizat și a făcut din el o adevărată instituție de artă națională. Crearea acestui muzeu este meritul său. Activitatea de muzeograf a lui Tzigara Samurcaș îi are începutul în același an. Munca desfășurată aici timp de câteva decenii, efemer întreruptă numai de preocupările sale, tot pe timpul muzeografiei, de inspector general al muzeelor în Ministerul Instrucțiunii, a constituit, în chip evident, o identificare a existenței acestui om cu ființa, necesitățile și programul instituției pe care a condus-o.¹⁷ Eforturile sale insistente și neobosite pentru obținerea fondurilor necesare construirii edificiului muzeului, pentru organizarea colecțiilor acestuia și pentru asigurarea condițiilor necesare desfășurării unei activități specifice instituției, cu bună-înțelegere din cabinetele și arhivele unor ministere în presa timpului, au avut un ecou în opinia publică și au dezvoltat deseori pregnant insuficiențe serioase în politica culturală a claselor dominante. Articole ca „Muzeul nostru național”, „Vremuri de grea încercare”, „Suntem vrednici de un muzeu național”, „Muzeul de Artă Națională și bugetul statului”, „Tragedia Muzeului de Artă Națională”, au fost și rămân în această privință semnificative.¹⁸ În 1912 se pune piatra fundamentală noii clădiri a Muzeului. Construcția a suferit numeroase întreruperi. În 1936, Alexandru Tzigara Samurcaș avea să adune într-un volum o parte din cele scrise de el de-a lungul carierei de marcant slujitor al muzeelor, paginile consacrate eforturilor sale pentru progresul instituției pe care a susținut-o avea să fie reunite într-un capitol intitulat semnificativ „Lupta pentru Muzeul Național”. Evoluând în condiții puțin prielnice, eforturile pentru ridicarea edificiului, pentru creșterea și organizarea temeinică a colecțiilor și pentru desfășurarea unei activități științifice și cultural-educative au coincis în sec. al XX-lea cu vremuri de criză cu perioade de restrângere a libertăților democratice și Muzeul de Artă Națională și-a putut totuși urma existența și afirma profilul său prin activitatea energică a lui Alexandru Tz. Samurcaș. În 1941 a fost definitivată construcția Muzeului. Prestigiul său avea să se consolideze an de an, fiind dovedit, între altele și de numeroasele manifestări expoziționale pe plan internațional, în organizarea căreia conducătorul Muzeului de Artă Națională a avut întotdeauna rolul decisiv. Au fost consacrate, în primele patru decenii ale veacului, evenimente muzeografice de prestigiu expoziționale de artă populară românească organizate la Berlin, la Amsterdam, la Viena, la Roma, München, Paris, Barcelona, Helsinki, la Bruxelles. În 1948 autoritățile comuniste îl îndeprtează pe Alexandru Tzigara-Samurcaș de la conducerea Muzeului. Muzeul funcționează până în 1952, când în locul său se instalează Muzeul Lenin și Stalin, apoi Muzeul Lenin, apoi Muzeul Partidului Comunist Român și în final Muzeul de istorie a Partidului Comunist și a Mișcării Revoluționare și Democratice din România. Abia în 1990, în această clădire muzeul, reîncepe să funcționeze, sub numele de Muzeul Trănului Român. Alături de contribuția sa remarcabilă la ctitorirea, organizarea și evoluția acestei instituții, remarcăm reacții sau atitudini evident influențate de concepțiile sale filosofice sau estetice. O limită a gândirii și activității sale a constituit-o neîndoiește faptul că în aforturile ce se depuneau, pentru a se defini profilul și structura unui Muzeu Național, Tzigara Samurcaș a înțeles și a acționat consecvent în direcția unei prezentări, a unei ilustrări muzeistice ce trebuia doar să oglindească în mod demn trecutul artistic și

¹⁷ Revista, *Luceafărul*, Nr. 9, Sibiu, Anul 1914, p. 265.

¹⁸ Revista, *Muzeul Național*, Buc., 1974, p. 175.

Acesta a fost adeptul și realizatorul unor prezentări obiectivism. Fotografii înfățișând imaginile, de ansamblu sau detaliate ale unor scene din Muzeul de Artă Națională dovedesc cu prisosință o atare realitate, izvorâtă desigur din convingerea lui Tz. Samurcă, că „obiectele de muzeu expuse vorbesc direct și, după gradul de cultură și sensibilitate al privitorului, evocă imaginile cele mai diferite sau din credința că muzeul oferă realitatea, iar nu o interpretare a ei prin dascăli sau prin cărți”.¹⁹ Completându-și activitatea sa practică pe terenul muzeografiei cu preocupări teoretice, Alexandru Tz. Samurcă și-a făcut cunoscută concepția sa cu privire la rolul muzeului ca așezământ de cultură despre criteriile și înfiinșarea organizării muzeului, în legătură cu pluralitatea și complexitatea activității muzeale. Tz. Samurcă are meritul incontestabil de a fi înțeles că muzeele trebuie să-și depășească rolul restrâns și static de depozitare și conservare de valori, ele având să constituie cu deosebire un factor activ și eficient în formarea culturii naționale. Muzeele moderne tind să devină organisme cât mai vii, având un rol din ce în ce mai important în educația popoarelor, el a pledat cu energie și talent pentru afirmarea funcției instructiv-educative a muzeelor românești. Despre muzeele de artă afirmă că scopul lor este „de a forma gustul artistic al publicului”.²⁰ Tzigara Samurcă a fost adânc convins de importanța muzeelor ca factor de educare națională. Aceste instituții pot acționa în spiritul apropierii și cunoașterii reciproce între națiuni. Cu o asemenea concepție despre funcțiile instituțiilor muzeale, militând pentru rolul lor în permanență activ, apare firesc de ce Tz. Samurcă a privit întotdeauna muzeul numai și numai într-o strânsă și obligatorie relație cu publicul. „Un muzeu.... de care publicul se dezinteresează nu are rațiune de a exista. Sau, în cel mai bun caz, el se reduce la un fel de cimitir în care se îngroapă unele obiecte mai mult sau mai puțin interesante”.²¹ Profund atașat cauzei și problematicei muzeelor din țara sa, a înțeles necesitatea organizării pe întreg cuprinsul țării a unei veritabile rețele de unități muzeale. A fost un susținător al ctitoririi și afirmării unor muzee din București sau din provincie, participând la organizarea Muzeului Militar Central, lansând ideea înfiinșării unui muzeu de istorie la Târgoviște, pledând pentru organizarea muzeului din Constanța. Constituirea selectivă a patrimoniului muzeal și ordonarea colecțiilor pe baza unor criterii tematice clare și ferme, este o altă idee ale acestui remarcabil muzeograf. Considerând fondul de valori, colecțiile, drept factor decisiv în organizarea unui muzeu, pentru definirea profilului acestuia, Tz. Samurcă a susținut ideea necesității unei permanente activități de sporire a patrimoniului muzeal. Acesta a introdus în muzeografia românească principiul spațiului expozițional mobil, modificabil prin elemente constructive detașabile sau glisante. Activitatea din domeniul muzeal a lui Tz. Samurcă este definită prin ideile și principiile inovatoare promovate în domeniul teoriei muzeale și înființările sale incontestabile ca practician, acestea dănuind până astăzi ca o substanțială contribuție la progresul muzeografiei românești.

Opera lui Alexandru Tzigara – Samurcă

În legătură cu opera lui Alexandru Tzigara și Samurcă, etnografic, istoric de artă și muzeograf, aceasta s-a subsumat unui criteriu formal, de tipul volume, studii sau articole în volume, studii sau articole în publicații periodice, recenzii, comunicări, articole de polemică. Personalitate complex structurată Tz. Samurcă a fost doar, în

¹⁹ Al. Tzigara și Samurcă, *Muzeografie românească*, Buc., 1936, p. 59.

²⁰ *Ibidem*, p. 233.

²¹ *Ibidem*, p. 235.

prezență marcantă ocupând poziții adeseori nu dintre
culturii a desfășurat o susținută activitate practică
participând la citorirea unor instituții, militând pentru ființa și progresul altora. Munca
de conducere sau îndrumare a unor aleezăminte a îmbinat-o și completat-o cu preocupări
teoretice, punctate de scrieri. Evident, asupra personalității, activității și operei sale și-a
pus pregnant amprenta ideologia clasei careia prin obârșie și formașe și-a aparținut. Cum
partea perenă a moltenirii sale culturale înscute de Alexandru Tzigara în Samurcă se
regăsește, în preocuparea sa pentru muzeografie, este firesc, credem, ca o selecție și o
evaluare a elementelor valoroase extrase din opera și activitatea sa să aibă în vedere, în
primul rând, acest domeniu, care și-a consacrat anii cei mai numeroși din viață²² Acesta
a desfășurat o activitate bogată pentru îmbogățirea literaturii despre istoria artelor. Printre
lucrările sale se numără „*Arta în România, Studii critice*”, „*Catalogul Muzeului Aman*”,
„*Ce se înțelege prin arheologia de azi*”, „*Muzeul neamului românesc*”, „*Istoria artei și
însemnătatea ei*”.²³ Pe lângă aceste lucrări, a publicat articole de biografie și critică
artistică asupra artiștilor români în străninate și în Convorbiri literare. A susținut o serie
de comunicări, rapoarte, legate de arta populară românească „*Olăria preistorică și cea
contemporană*”, „*Manifestarea dorului în arta românească*”, „*Arta și războiul*”,
„*Închegarea stilului românesc*”. Alexandru Tzigara Samurcă a realizat o serie de studii
și articole de sinteză publicate în revista Convorbiri Literare: „*Carol I și monumentele
străbune. Fapte și documente*”, „*Ruine românești în Țarigrad*”, „*Arcul de Triumf și
Muzeul nostru național*”. Este autorul a unor o serii de cronici și recenzii, comemorări,
necrologuri, volume de pictură și sculptură desen: „*Influențe sârbești în arhitectura din
România*”, „*I. Mincu și arhitectura națională*”, „*Simon Vouet. Hofmaler Ludwigs XIII*”,
„*Paraziții artei. N. Pătrașcu Costin*”, „*Expoziția Verona*”, „*Expoziția Tinerimii
artistice*”, „*Expoziția Grigorescu*”, „*Expoziții de pictură*”, „*Arta românească la
Expoziția de la Munchen*”, „*Expoziția Pallady*”, „*Arta și tehnica grafică*”, „*Pictură și
frescă*”. Demne de menționat sunt volumele de artă populară articolele de sinteză și
cronici: „*L Art du Peuple Roumain*”, „*Izvoare de creștături ale țaranului român*”, „*Tapis
roumains*”, „*L Art paysan en Roumanie*”, „*Covorul oltenesc*”, „*Portul bănațean*”,
„*Către țesăturile române*”, „*Mobile țărănești*”, „*Țesăturile românești*”, „*Arta
scandinavă și a noastră*”, „*Industria casnică și arta națională*”, „*Decorațiunile lui
Baltazar*”, „*Scoarțe românești la Luvru*”, „*Izvoare de artă țărănească*”, „*Arta țaranului
român*”. Tz. Samurcă este autorul unor volume de artă religioasă „*Biserica din
Filipeștii de Pădure*”, „*Biserica Episcopală din Curtea de Argeș*”, „*Mănăstirea
Proboata*”. Cea mai mare parte a operei sale este dedicată muzeografiei prin studii,
articole, recenzii, și comunicări: „*Muzeul neamului românesc*”, „*Muzeul Național din
București*”, „*Muzeografie românească*”, „*Stavropoleos*”, „*Muzeul românesc și cel
bulgăresc*”, „*Cultul trecutului și muzeele provinciale*”, „*Muzeul Asociațiunii*”,
„*Colecțiunea Grigorescu*”, „*Arta muzeală*”, „*Casa Românească de la Expoziția din
Roma*”, „*Muzeul ca mijloc de educație națională*”, „*Cum să folosim muzeele*”. În
domeniul arheologie, filologiei, și culturii autorul are o serie de volume, comunicări,
conferințe, studii, recenzii, memorii, și articole de sinteză Menționăm în acest sens
studiile de la Adam Klissi, „*Odobescu Arheolog*”, „*Evaluarea concepției despre
arheologie*”, „*Tezaurul scit de la Craiova*”, „*Preistoria în preajma Bucureștilor*”,

²² Al. Tzigara în Samurcă, *Memorii, vol I*, Editura Grai și suflet în Cultura Națională Buc. 1991, p. 65.

²³ Revista, *Luceafărul*, Nr. 9, Sibiu, Anul 1914, p. 266.

„...zaurul de la Pietroasa”, „Paleoliticul în România”, „...rofanarea și proslăvirea lui Eminescu”, „Istoria artei și însemnătatea învățământului universitar”, „Din Viața Fundațiilor Regale”, „Starea artelor și a învățământului artistic în România”, „Rolul cultural al României”, „Regina Elisaveta și cultura românească”.²⁴

În *concluzie* menționez că paginile de față au fost scrise cu convingerea că preluarea a ceea ce este valoros în moștenirea culturală înțelesă de Al. Tz. Samurcă este utilă progresului înregistrat de mișcarea muzeistică contemporană din țara noastră. Totodată cele consemnate vor servi și un îndemn către o cunoaștere mai aprofundată a operei și activității acestui vrednic slujitor al muzeelor din România.

Bibliografie:

Alexandru Tzigara Samurcă, „*Bibliografie*”, Biblioteca Centrală Universitară din Buc., Editura Ex. Ponto, 2004.

Alexandru Tzigara Samurcă, „*Memorii, vol. I, II*”, Editura Grai în suflet, Cultura Națională Buc. 1991.

Alexandru Tzigara Samurcă, „*Muzeografie românească*”, Buc., 1936.

Revista, „*Muzeul Național*”, Buc., 1974.

Revista, „*Luceafărul*”, Nr. 9, Sibiu, Anul 1914.

http://www.romlit.ro/al._tzigara-samurca

<http://www.observatorcultural.ro/Arhiva-Alexandru-Tzigara>

www.dacoromanica.ro

²⁴ Al. Tzigara Samurcă, „*Bibliografie*”, Biblioteca Centrală Universitară din Buc., Editura Ex. Ponto, 2004, p. 155.

RAȚI PRIN METODELE LUI EUGEN ȚURCANU LA PITEȘTI (1925-1954)

Prof. Zidaru Ionuș Gabriel
Liceul Teoretic Penticostal, Pitești

„Un bărbat frumos, ieșit din comun, cu capul mare, cu trăsături fine, fruntea lată, buze senzuale, părul castaniu spre blond, ondulat și nasul de tip classic, grecesc. Ochii, mari, exagerat de mari, albaștri, foarte expresivi. Când se încrunta, te înspăimânta. Bărbia specific tipului voluntar. Râdea rareori și râsul lui era plăcut, atrăgător. Corpul, bine proporționat, părea al unui atlet de performanță. Când se enerva era atât de crud, că distrugea totul în calea lui, ca un ucigaș feroce. Mai era apoi și de o inteligență ieșită din comun și cu o memorie formidabilă. Își aducea aminte de tot ceea ce declarase fiecare student la București și Gherla”.

Dumitru Bordeianu

În istoria comunismului românesc, *Eugen Țurcanu* este unul dintre personajele cele mai crude și inumane pe care le-a putut naște comunismul din România, numele său fiind aproape sinonim cu „reeducarea de la Pitești”. *Eugen Țurcanu*, supranumit „călăul de la Pitești” a fost un personaj obscur, conducător al torturilor de la Pitești, acesta a dat dovadă de o cruzime criminală fără limite față de victimele sale. „Experimentul Pitești” pe care istoricul *Francois Furet* îl considera „una dintre cele mai

...pe care le-a cunoscut epoca noastră”²⁵, este direct
unul din personaj central al „demascărilor”, Eugen Țurcanu a fost
cunoscut de majoritatea celor implicați în Pitești, unde avea puteri discreționare: „De el se
temea mai mult personalul care lucra pe secție decât de director (...) întrucât acesta
dădea informații administrației și despre personalul administrativ, lucru cunoscut în
penitenciar”²⁶

Eugen Țurcanu era originar din județul Suceava, a văzut lumina zilei în Dârmoxa
(astăzi Broșteni, Pitești) pe 8 iulie 1925, fiind cel mai mare dintre șapte frați. Tatăl său,
Gheorghe, lucra ca supraveghetor de pânze chiar în Broșteni și se înscrisese în P.M.R.
Eugen a urmat Școala primară la Pitești, în căminul Drăgoiasa, și alături de trei ani în căminul
natale, după care s-a înscris în 1937 la Liceul „Dragoș Vodă” din Câmpulung
Moldovenesc. Aproximativ de Fetele de Cruce s-a produs în clasa a IV-a de liceu, nu atât
datorită afinității pentru concepția legionară cât legăturile prietenești: Țurcanu a fost
recrutat în decembrie 1940, în plină guvernare legionară și încadrat în grupul FDC
Câmpulung.

Activitatea legionară a lui Eugen Țurcanu.

Activitatea din această perioadă s-a rezumat la participarea la înșelăciuni și
colectarea unor sume de bani, ea fiind tulburată de izbucnirea rebeliunii din 21-23
ianuarie 1941. După înfrângerea rebeliunii legionare, s-a întors la Școală unde a fost
anchetat de un maior. Incidentele nu l-au făcut să renunțe la orientare, dar, întrucât
activitatea legionară devenise interzisă nu s-a remarcat prin nimic deosebit. În vara
anului 1942 Țurcanu a depus jurământul de frate de cruce²⁷.

Anul școlar 1943-1944 i-a adus primele nemulțumiri majore față de noul șef de
grup din liceu, fiindcă îl pretindea „activitate intensă, ședințe peste ședințe, lucru cu care
eu nu eram de acord”. După prinderea trupelor sovietice în nordul Moldovei, în martie
1944, Țurcanu s-a refugiat la Viforâta și s-a întors abia în toamnă pentru a-și relua
studiile. Rămas singurul frate de cruce din liceu, a primit ordin să continue activitatea și a
condus două înșelăciuni la care a participat, printre alții, Ștefan Andronic, Vasile Badale și
Maximilian Sobolevski, cu care se va întâlni în penitenciarul din Suceava. Prin
urmare, pentru o scurtă perioadă a fost chiar șeful grupului FDC Câmpulung. Pare să fie
ultimul gest voluntar făcut pentru legionari, pentru că la începutul anului 1945 s-a înscris
în UTC, moment din care colegii au început să îl evite. Spre finalul liceului a trăit o
poveste de iubire cu Oltea Saghin, fiica unui comandant legionar din Câmpulung, care
ulterior a fost obligată să renunțe la Școală pentru a naște o fată, Elena, botezată astfel
după mama lui Eugen.

Țurcanu și-a dat examenul de bacalaureat pe 10 iulie 1945 la Suceava și s-a
înscris la Facultatea de Drept din Iași. Anul următor a fost invitat la două înșelăciuni ale
grupului legionar de la Drept, la care a participat probabil din prietenie pentru Dumitru
Solcan și Ștefan Andronic, deși în sinea sa era din ce în ce mai stingher. Numai că
lucrurile se schimbaseră definitiv pentru tânărul student: „Acum însă eram ateu și

²⁵ http://www.historia.ro/exclusiv_web/portret/articol/eugen-turcanu-monstrul-pite-ti.

²⁶ Mureșan Alin, „Pitești, Cronica unei sinucideri asistate”, Ediția a II-a, Institutul de Investigare a
Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, Editura Polirom, 2010, p. 247.

²⁷ Ibidem, p. 248.

caracterizeze un moment de cotitură în viața mea”²⁸. Ș, ș urcanu nu a reușit să intre în atmosfera grupului și a încercat să discute despre alte subiecte decât cele de ideologie legionară pentru a vedea dacă nu sunt „în contratimp cu realitățile”, dar colegii l-au refuzat. Îi l-au amenințat indirect, spunându-i că discuțiile libere pot duce la răzăriri. La a doua întâlnire, un episod îi mai penibil avea să îl facă să conștientizeze fărurmurnde îndoială că locul său nu mai este lângă legionari: Dumitru Solcan i-a cerut să vorbească despre Corneliu Zelea Codreanu în timp ce se uită la o stea luminoasă nefiind prrurs de solemnitatea cătă de fostul său șef, ș urcanu a refuzat să răspundă îi a părăsit definitiv activitatea, „dezamăgit și scârbit de mișcarea legionară”. La rândul lor, legionarii l-au considerat din acest moment „trădător”. Ruperea de sub influență legionară-reacșionară a familiei soșei i-a fost facilitată de cunoașterea unor studenș comuniști de acumularea primelor cunoștinș ideologice.

Eugen Ţurcanu și mișcarea comunistă.

În mai 1947 s-a înscris în P.C.R., iar mai târziu a fost înscris la o școală diplomatică a Comitetului Central al P.C.R. Toate acestea n-au contat în ochii comuniștilor fașă de participarea la ședinșele legionare. Îi Eugen ș urcanu a fost arestat la 25 iunie 1948, în urma declarașilor date în anchetă de unul din legionarii arestaș în șăptămnile precedente. Printre acuzașile care i s-au adus a fost și cea de prătinire legionară deli acest lucru nu a putut fi verificat până acum. Această „părtinire” implica nedeclararea faptului că soșă sa era fiica unui legionar de seamă. După îndelungate anchete, comisia Tribunalului Militar din Iași îl va condamna la șapte ani de închisoare, pentru „activitate legionară” și pentru delict de uneltire. În realitate, însă fu trimis acolo pentru un scop mult mai complex, scop al cărei urmă să devină considerat de comuniști ca un element destul de devotat, măr pentru a începe²⁹.

Eugen Ţurcanu și perioada de detenție la închisoarea din Suceava.

Pe 3 Iulie 1948, Eugen Ţurcanu, a fost depus la închisoare, apoi încarcerat la camera 47 parter³⁰. În perioada detenșei de la Suceava, ș urcanu a colaborat cu ofișerul Lnișer și chiar a redactat împreună cu câșva colegi un istoric al grupării pe care a condus-o o scurtă vreme. Dar arestarea a lăsat urme adânci și l-a determinat să îi propună comisarului Ciupagea o acșune de reeducare a deșnușilor politici. Planul acesta consta în începerea unei campanii de ală zisa „reeducare” a studenșilor, campanie care trebuia să aibă consecinșă „reîncadrarea” studenșilor în viașă comunistă deci trecerea lor printr-o școală politică. De la început l-a avut colaborator apropiat pe studentul Titus Leonida. Primul lucru fărut a fost stabilirea unor tabele sttistice din care reieșea originea deșnușilor din Suceava, categoria socială din care fărceau parte, averea, educașă primită apartenenșă politică. Regimul era interesat de propunerea lui pentru că reeducarea este un principiu des utilizat în discursul comunist iar penitenciarele trebuie să devină institute de reeducare a dușmanilor poporului. Dorinșă lui ș urcanu era de a demonstra regimului în mod practic că îi este fidel și s-a rupt complet de răzărirea legionară din tinereșă. Desfărurarea ulterioară a evenimentelor ne indică faptul că regimul a început să se folosească de el cel puțin din luna noiembrie, când ș urcanu a fost numit planton pe etajul

²⁸ Ibidem, p. 249.

²⁹ Bacu Dumitru „Pitești, centru de reeducare studenșească”, Editura Christiana, București, 2011, p. 51.

³⁰ Stănescu Mircea „Reeducarea în România Comunistă (1945-1952), Aiud, Suceava, Pitești, Brașov”, Editura Polirom, 2010, p. 51.

ormative. Regimul de detenșe al lui ș urcanu era unul atŃ ș urcanu era un fel de Ítab al tuturor plantoanelor. El avea cheie de la celule asupra sa, nu gardianul. ș urcanu muta oamenii dintr-o camerŃ în alta după un plan al sŃu, neŃtiut de nimeni. Tot el supraveghea prin vizetŃpe deșnuș Í i trŃgea cu urechea pe la uŃi ca sŃŃtie ce se petrece în camere. Puterea lui în închisoarea Suceava era mai mare decât a directorului. În închisoarea din Suceava, ș urcanu s-a împrietenit cu Alexandru Bogdanovici cu care a înfiinșat O.D.D.C. (Organizașă Deșnușlor cu Convingeri Comuniste Í i i-a imprimat o formŃ de organizare tipic comunistŃ cu responsabili pe probleme (cadre, agitașe Í i propagandŃ cultural etc.). ș urcanu a format un „birou” al organizașei în care Í i-au împŃșt responsabilitŃle: Eugen ș urcanu (secretar), Ion Bob (responsabil organizatoric), Alexandru Bogdanovici (educașe, ÎnŃmrire politicŃ), Leonard Gebac (încadrŃi de membri), Ion NegurŃ (ajutor al lui Gebac), Í i Alexandru MŃtinul (documentare, scripte)³¹.

În mai pușin de câteva luni, în data de 19 aprilie 1949, ș urcanu a fost transferat la închisoarea din PitelŃti.

Eugen Ţurcanu si reeducarea de la Pitești.

ÎncŃdin prima zi, ș urcanu a cŃutat sŃdiscute cu directorul închisorii, Alexandru Dumitrescu, angajându-se astfel imediat ca informator asupra tuturor deșnușlor din PitelŃti. ș urcanu a fost recrutat ca informator al conducerii închisorii, beneficiind Í i de un tratament mult mai favorabil decât cel aplicat deșnușlor obijnuiș, beneficiind de suplimente de mâncare, libertatea de miŃcare în interiorul penitenciarului, iar el avea grijŃ ca toș deșnuși sŃdevinŃpartizani ai ideilor comuniste, indiferent de mijloacele folosite. Decizia de a introduce violenșă a fost luatŃunde va prin luna noiembrie 1949, Í i nu este foarte clar dacŃa fost inișiativa lui ș urcanu sau dacŃea i-a fost sugeratŃde altcineva. Cert este faptul cŃideea a fost îmbrŃșatŃcomplet de Eugen ș urcanu, care a devenit în scurt timp stŃpânul *de facto* al închisorii. A pornit Í i condus bŃŃle în toate camerele în care era prezent, de regulŃprin exclamașă simplŃ „Pe ei !”, iar la început i-a instigat Í i pe gardieni sŃparticipe la violenșe, minșându-i cŃ victimele i-au numit „sifilitici” Í i „mitocani”. ș urcanu a participat direct la torturarea a sute de deșnuș la PitelŃti prin bŃŃie combinatŃcu alte metode de intimidare ca înjuratul, izolarea în pozișe, frecatul camerei etc. Í i este responsabil pentru decesul aproape tuturor victimelor. Eugen ș urcanu a continuat demascŃile cu Í i mai multŃbrutalitate începând cu decembrie 1950.

La 18 august 1951 ș urcanu a fost transferat la penitenciarul din Gherla, unde Í i-a continuat activitatea de torșonar³². A participat Í i aici la bŃŃ, însŃ mai degrabŃ ocazional, realizând cŃplanurile manipulatorilor s-au schimbat. La 19 decembrie 1951 a fost transferat la Jilava, unde se pare cŃa stat pe tot parcursul anului 1952. Nu după mult timp, atrocitŃle sŃvârŃite de torșonarii conduŃi de ș urcanu au fost mediatizate, drept pentru care acesta a fost condamnat de comuniŃti.

Procesul lui Eugen Ţurcanu.

Procesul lui Eugen ș urcanu Í i a grupului de torșonari pe care i-a condus a avut loc în perioada septembrie-noiembrie 1954, iar completul de judecatŃa fost condus de Alexandru Petrescu, cel care prezidase Í i la procesele lui Iuliu Maniu Í i ale sabotorilor de la Canal. Actul de acuzare formulat de procurorul militar susșnea cŃ activitŃle

³¹ MureŃan Alin, *op. cit.*, p. 253.

³² MureŃan Alin, *op. cit.*, p. 254.

șative a lui Horia Sima pentru a acredita în Șările exterminarea și maltratarea deșnușilor în pulcările comuniste, pentru a compromite regimul și guvernul român.

Prin sentinșă din 10 noiembrie 1954 ș urcanu, împreună cu majoritatea membrilor grupului acestuia, au fost condamnași la moarte. Printre deșnuș a circulat zvonul că Eugen ș urcanu s-ar fi căt înainte de moarte. Octavian Tomușă susșine căs-a întâlnit cu un preot care a stat în celulă cu un ș urcanu „abătut, era frământat, era un amestec de resemnare și disperare”. El l-a întrebat dacă Dumnezeu poate ierta „crime multe și grele” iar Nicolae Itul pretinde căl-a auzit în Jilava strigând de la un geam: „Mă băieți, mă, aici Țurcanu ! Vă rog să spuneți tuturor că-mi pare rău de toate crimele și de tot răul pe care l-am făcut și să mă ierte, dacă pot !³³. Faptul este aproape imposibil de confirmat sau de infirmat astăzi.

Eugen ș urcanu a fost executat, prin împușcare, conform actelor oficiale, pe 17 decembrie 1954, iar decesul a fost înregistrat la Sfatul Popular al comunei Jilava la 5 octombrie 1962.

Bibliografie:

Bacu Dumitru, *Pitești, centru de reeducare studențească*, Editura Christiana, București, 2011.

Ierunca Virgil, *Fenomenul Pitești*, Editura Humanitas, București, 2013.

Mureșan Alin, *Pitești, Cronica unei sinucideri asistate, Ediția a II –a*, Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, Editura Polirom, 2010.

Mureșan Alin, Lăcăușu Dumitru, *Casa Terorii. Documente privind penitenciarul Pitești (1947-1977)*, Editura Polirom, București, 2009.

Stănescu Mircea, *Reeducarea în Romania Comunistă (1945-1952)*, Aiud, Suceava, Pitești, Brașov, Editura Polirom, 2010.

http://www.historia.ro/exclusiv_web/portret/articol/eugen-turcanu-monstrul-pite-ti

³³ Mureșan Alin, *op. cit.*, p. 256.

ca, simbolul Localității Miroslavi-Argel

Prof.înv.primar: Viľan Ŗtefania
Ŗcoala Gimnazială,,Prof. Emil Negoș" Miroslavi

Reputației de erou pe care o are colonelul Petre Macca este din timpul Războiului de Independență dar îi datorită reputației soției sale, Elena Macca, născută Băneanu, care și-a dedicat întreaga viață actelor caritabile pentru Biserica Ortodoxă și pentru învățământul public, familia acestora era una dintre cele mai respectate ale Bucureștilor de la sfârșitul secolului al XIX-lea

În 1864, proprietara moșiei Miroslavi era Marghioala Băneanu, soția lui Mihail Băneanu. Fiica acesteia, Elena, se căsătorește după 1877 cu colonelul de origine armeană Petre Macca. Acesta s-a remarcat în Războiul pentru Independență în luptele de la Plevna. Conform unei scrisori a colonelului Ipănescu, comandantul Brigăzii a II-a de infanterie, scrisoare datată 15 ianuarie 1877, în care se descriu luptele din 12 și 13 ianuarie același an, se adevărește că Petre Macca avea atunci gradul de maior: *Mă simt dator, D-le General, a vă arăta că întreaga trupă, atât ofițerii cât și soldații, au fost animați de curajul cel mai mare și zeloși a-și îndeplini datoria lor cu cea mai mare sfințenie. Mai cu deosebire îmi permit a atrage atențiunea Dvs. asupra Locot. Colonelului Poenaru, Maior Cuciuc, Maior Macca.....* Ipănescu recomandă o recompensare a celor care s-au distins în luptă înaintând și o listă cu numele acestora. La sfârșitul sfârșitul Războiului de Independență Petre Macca va fi, pe rând, comandantul a trei regimente: 1883-1886 în Regimentul Mihai Viteazul nr. 6 (locotenent colonel), 1888-1889 în Regimentul Suceava nr. 16 (colonel) și 1889-1890 în Regimentul Prahova nr. 7

Trei monumente (două de arhitectură și unul funerar) bucureștene amintesc astăzi de numele Macca: Casa Macca, Pasajul Macca și monumentul funerar de la mormântul Pasărea. În anul 1905 colonelul moare, fiind sărbătorit în Miroslavi. Văduva Elena Macca începe să ducă o activitate filantropică susținută de Ajutător la întemeierea unor familii, oferindu-le zestre și construind mai multe clădiri în folosul localității. Apogeul în acest sens îl constituie mănăstirea dificiu al bisericii. Pentru ridicarea sa au fost aduși specialiști străini, italieni și germani, sub îndrumarea austriacului Toma Kanzler (Arhitect antreprenor, ală cum arată o inscripție din pridvorul bisericii). Antreprenorul Thoma Kantzler, este amintit de jurnalistul francez Frédéric DAMÉ în cartea sa în Bucureștiul în 1906 primul în listul marilor constructori pe care îi enumeră. Nu putem uita să menționăm numele unor mari constructori ca Thoma Kantzler, Schiendl, Remus Iliescu, care au meritul lor în realizarea marilor construcții ale Bucureștiului și care figurează în text. De asemenea, jurnalistul francez prezintă în cartea sa Biserica "Sfinții Apostoli Petru și Pavel" din Miroslavi - zidită în memoria Colonelului Petre Macca

În comuna Miroslavi au existat încă din secolul al XVIII, două biserici: Miroslul de Sus și Miroslul de Jos. Bisericile erau din lemn și acoperite cu sită însă nu cunoaștem data la care au fost ridicate. Biserica din Miroslul de Sus, atestată încă din 1790, arde la 1840. În locul ei se va ridica alta în 1879, înlocuită apoi, în 1908, cu actuala biserică monumentală. La 1810 în Miroslul de Sus erau la 52 de case 148 de suflete, 2 preoți și 5

1906-1908 i s-a adăugat hramul Sf. Apostoli Petru și
Pavel).

Unele surse susțin despre colonelul Petre Macca și soția sa Elena că nu au avut copii. Conform istoricului Andrei Pippidi, familia Macca ar fi avut doi copii, Ioan și Mihai, ambii licențiați în drept la Paris. În testamentul Elenei Macca din 1896, apare scris că aceasta a donat Casei Încelelor atât moșia și conacul de la Miroslava, județul Argeș, cât și casa din București.

LA PENITENCIARUL DIN PITEȘTI

Prof. Dr. Ńuș Violeta
Liceul Tehnologic Costești- Argeș

“ Cumplite vremi mi-a fost dat să trăiesc, copilule!” Gheorghe TŃnescu

Închisoarea Pitești sau Penitenciar din Pitești, este renumit pentru așa-zisele încercări de reeducare, efectuate sub autorizația autorităților comuniste în perioada anilor 1949-1952, cunoscute și sub denumirea Experimentul Pitești sau Fenomenul Pitești. Deținuții politici erau majoritatea studenți, membri în grupuri interzise de comuniști ca Partidul Național ȚŃnesc și Partidul Național Liberal, precum și cei inspirați de Garda de Fier sau membri sioniști ai comunității evreiești din România. Esența metodei folosite la Pitești este transformarea victimelor în c l i, tortura putând fi apreciat drept un simplu mijloc, nu un scop.

Experimentul Pitești a constatat în reeducarea fizică și psihică a deșnușilor politici, ală încât acestora sŃli se șteargă orice concept, ierarhie și credinșe dobândite până atunci de-a lungul vieșii. Urma ca acestea sŃfie înlocuite cu ideologia noului regim venit la putere, comunismul. Pitești s-a vrut a fi leagŃnului unui óOm Nou, lipsit de simșri și gândire independente care sŃadopte și sa creada cu adevŃrat în principiile leniniste în interpretarea PCR.

Estimările totale referitor la numărul celor care au îndurat torturi fizice și psihice sunt cuprinse între aproximativ 1000 și 5000 din care 600 de tineri, iar 11 dintre ei și-au pierdut viașă în urma bŃnșlor, chinurilor și a foamei.

REEDUCAREA PRIN TORTURĂ

Închisoarea de la Pitești a fost construită la sfârșitul anului 1930, în timpul Regelui Carol al II-lea, și a fost terminată în timpul dictaturii lui Ion Antonescu. Pentru o perioadă după proclamarea Republicii Populare Române, a continuat să funcționeze ca arest pentru cei vinovați de infracțiuni minore.

În anii 1949-1953, distrugerea elitelor societății era pe cale de a se înfăptui: intelectualii, diplomatii, preotii, militarii, magistratii, politistii, oamenii politici ai vechiului "regim burghezo-mosieresc" erau în închisori, taranii cei mai gospodari erau deportați în coloniile de muncă forțată. Tuturor împreună și fiecare în parte li se aplica eticheta de "dusman al poporului". Mai rămasera tinerii, o forță socială imprevizibilă și care trebuia să fie anihilată. Pentru ei a fost inventat experimentul de la Pitești, denumit de Securitate "reeducare". Metodele cele mai barbare de tortură psihică au fost aplicate asupra tinerilor deținuți "recalcitranti", cu scopul de a-i face să se umilească reciproc, să se maltrateze (fizic și psihic) reciproc. Victimele sunt transformate în calai, deținuții sunt torturați chiar de prietenii lor, de colegii lor de suferință. Scopul: "reeducarea" prin distrugerea fizică și psihică, transformarea tinerilor în ateți, în delatori ai prietenilor lor.

Primele stadii ale "reeducării" au avut loc la închisoarea din Suceava, fiind la scurt timp adoptate la Pitești, și cu intensitate mai redusă la Gherla. Grupul de supraveghetori a

ci și a fost condus de Eugen Țurcanu, fost student la
cu al GŃzii de Fier, pentru scurt timp și membru al PCR.
Țurcanu, probabil la ordinele comandantului Securității Alexandru Nicolschi (pe numele său
adevărat Boris Grünberg), ale colonelului Czeller de la Direcția Penitenciarelor și sub directa
supraveghere a ofițerului politic Ițicovici Marina a ales un grup unit format din Aveterani
trecuți prin reeducare, ca asistenți pentru îndeplinirea sarcinilor politice; numit Organizația
Deținuților cu Convingeri Comuniste AODCC, poreclit de prizonieri în batjocur
Adeccacac.

Primul val de deținuți de la Suceava care au trecut prin Ațițiere a fost trimis la
Pitești, unde tratamentul inițial uman a devenit subiectul unor restricții din ce în ce mai
severe, situația s-a deteriorat cu rapiditate în luna iunie³⁴.

. A existat o procedur standard la care au fost supuți toși cei trecuți prin închisoarea
Pitești în perioada 1949-1951:

1) După câteva luni de detenție în care li se oferea doar un minim de hrană și odihnă
noii deșnuși erau introduși în celule în care existau deja colegi oreducași. Erau primiși
cânduri li încurajași; aveau loc discuși amicale, în care noii veniși erau trași de limbă în
vederea obșnerii de informași;

2) Apoi, noii deșnuși erau supuți unor violențe extreme, năcute din senin. Discușa
era întreruptăbrusc, la semnalul lăfului de celulă moment în care cei abia sosiși erau atacași
cu scânduri, băte li ciomege. Băia bestialădura ore întregi, pânăcând deșnuși noi erau
lăși într-o baltăde sânge;

3) Când li reveneau, deșnușlor li se explica motivul violențelor: era nevoie ca
aceștia să li dezbrace haina de otrăvitori li să fie oreducași conform ideologiei
comuniste. Urma apoi o torturăneîntreruptă

4) Următorul pas era oDemascareo interioarăli exterioară deșnuși erau forțași să
participe la acte blasfemice li sădenigreze orice persoanăcare ar fi avut un rol important în
viașă lor (părinși, profesori etc), fiind torturași li supuți la umilințe continue. Avea loc o
spălare a creierului în urma căreia deșnutul condamna orice acșune pe care ar fi întreprins-o
în trecut împotriva regimului comunist. Fostul răvrănit urma sădevinăun puternic susșinător
al ideologiei comuniste.

5) Experimentul Pitești se încheia cu obligarea deșnutului de a deveni, la rândul său,
informator sau agresor al noilor colegi de celulă

Momentul care marchează începerea torturilor bestiale și generalizate coincide cu
noaptea de Craciun a anului 1949(violentele încep la 6 decembrie Sf. Nicolae) și are loc în
camera "4 Spital", o celula foarte mare, cu aproximativ 100 de locuri, unde vreo 50 de
"reeducati", după o invitație la "reeducare" adresată celor din tabara rezistentilor și refuzată
de aceștia din urmă, trec la atac înarmați cu bâte și scânduri de la priciuri. Are loc o
confruntare disperată, în care, la un moment dat, balanța inclina de partea "rezistentilor". În
acel moment, intervin gardienii penitenciarului care, timp de câteva ore, îi masacrează
literalmente pe cei care se opun reeducării, transformându-i pe toți într-o masă de carne
sangerandă, având însă grijă să nu omoare pe nici unul dintre ei.

Torturile fizice constau în sute de flotări li genuflexiuni, zile întregi de stat în diverse
poziși incomode, lovituri la fașă tăpi, fese, organe, toate în condișile în care deșnuși erau

³⁴Florentina Ciuverca, *Pitești: Genocidul sufletelor*, Evenimentul zilei, din 2 februarie 2009.
oFenomenul Pitești, 11 martie 2008, Ilarion Tiu, Jurnalul Național

Într-un timp tot timpul chircoș, cu genunchii la piept, poziție... Pentru a merge la tînet trebuia să ridice mîna. Dacă...
torșonarii nu doreau să-și iase, trebuia să reziste, aceasta tortură dura în trei zile³⁵. Uneori erau obligați să facă diferite munci umilitoare pe timp îndelungat, de exemplu, să curețe podeaua cu o cârpă ținută între dinți.

Tortura costa în lovituri care-i împiedica să adoarmă pe deșnuș, erau obligați să mînce la repezeală direct din farfurii luate pe podea cu mîinile ținute la spate, și chiar siliți să mînce fecale³⁶.

Torturile fizice erau ală de inumane astfel încât Eugen Mîgirescu povestește că după mai multe bătăi, eram foarte bolnav. De zece zile urinam sânge, rinichii mi erau stricați, ficatul zdrobit, rînilor începuseră să puiroz. Într-o zi m'am dus la agentul sanitar, căci aveam febră mare. Se făcuse un flegmon pe rupturile feselor, mare cât pumnul, îmi prinsese o coajă groasă înăuntru. Agentul sanitar mi-a pus un pumn de praf galben, m'a înfănat în el, după vreo lună de chin, mi-a trecut. Bucură de carne lipsesc din fese, lucru ce se poate constata în acest caz³⁷. Același Eugen Mîgirescu stînd în celulă cu Popa Aurel, fostul secretar al lui Pîrăicu, povestește că „Aurel era în el galben-vînt, începuse să se dezumfle. Ne-au lăsat cîteva ceasuri singuri, în ideea că poate vorbim sau punem ceva la cale. Dar noi ne lămurisem deja de tot sistemul lor de crimă în teroare comunistă din penitenciar. El, « Popicul », mi-a spus doar atît: că în prima zi, cînd m'am adus alături, el a numărat 980 de lovituri cu parul, dar pumnii, palmele în dansul pe organele mele nu le-a mai putut înregistra cu aceiași precizie, fiind de altfel în el aproape « mort »³⁸.

Printre amintirile care-i rod în acum sufletul lui Tache Rodas se numără înfometarea repetată precum în „Neagra” - celula de pedeapsă cînd a intrat în această cameră în după ani, sângele i-a înghețat în vene în el a strigat: „Nu mai vreau aici!” în el a ieșit în holul pulcrului. La „Neagra” cea mai mare pedeapsă era de trei zile, mai mult nu se putea rezista. Acolo li se dădea doar apă nimic altceva, era întuneric, frig în el nevoile erau făcute tot acolo, povestește Tache Rodas, care recunoaște că de atunci a rămas cu insomnia în el cu amintiri care-l vor urmări pînă va închide, pentru ultima dată ochii. Torșonarul Eugen și urcanu l-a pus să cînte un cântec în el apoi l-a bătut pînă n-a mai știut de el. Uneori îi puneau în genunchi în el în cap cu funiile groase, dădeau pe rînd, să nu obosească³⁹.

Deținuții nu aveau permisiunea să aibă contact cu lumea din afara penitenciarului, și erau forțați să și acopere ochii în rarele situații cînd ieșeau din celule.

Exemple de torturi psihice sunt multiple. În noaptea Pastelui, deținuții care refuzau să-și facă „autodemascarea” totală, să spună tot ce se presupunea că n-au declarat în timpul anchetelor la Securitate, sunt împinși cu materii fecale. Cei bătuiți încă ascund informații despre participanți la acțiuni anticomuniste, sunt băgați de torșonari cu capul în tînete cu urina. Trebuie menționat faptul că deținuții credincioși erau îmbrăcați ca Iisus

³⁵ Ilarion Tiu, *Fenomenul Pitești*, Jurnalul Național, 11 martie 2008.

³⁶ Alin Mureșan, Pitești. *Cronica unei sinucideri asistate*, Editura Polirom, București, 2007, p. 75.

³⁷ Eugen Mîgirescu, *Moara Dracilor. Amintiri din Închisoarea de la Pitești*, apud http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/pitesti/diversi_autori/emagirescu_moara, accesat la 2 decembrie 2014.

³⁸ *Ibidem*. Adrian Cioroianu, *Pe umerii lui Marx. O introducere în istoria comunismului românesc*, Editura Curtea Veche, București, 2005

³⁹ http://adevarul.ro/news/eveniment/foto-victimele-inchisorii-pitestidin-nou-celula-1_50ae3b737c42d5a6639ae593/index.html, accesat la 2 decembrie 2014.

nsulte; erau forțați să blasfemeze simboluri religioase și

Desigur sunt iorși și sînsuie în gura pe seful lor de lupta anticomunista, pentru a-l face să se răzune, "demascându-i". În ziua de Crăciun, un deșnut este forșat să se alege pe tine pentru a simboliza nașterea lui Isus; ceilalți deșnuși politici sunt forșati să stea în genunchi și să se închine.

Imaginatia lui Turcanu se dezlanțuia mai ales atunci când avea de-a face cu studenți care credeau în Dumnezeu și se străduiau să nu se renege. Astfel, unii erau "botezați" în fiecare dimineață: scufundați cu capul în hîrdaul cu urină și materii fecale, în timp ce ceilalți în jur psalmodiau formula botezului. Acesta dura pînă ce conșnutul făcea bulbuci. Când detinutul recalitrant era pe punctul de a se îneca, era scos, și se dădea un scurt răgaz să respire, apoi era scufundat din nou. Unul dintre acești "botezați" caruia și se aplicase sistematic tortura, ajunsese la un automatism care l-a ținut vreo două luni de zile: mergea în fiecare dimineață și-și baga singur capul în hîrdau, spre hazul reeducatorilor.

Victimelor li se cerea apoi să se autoflageze public prin batjocorirea propriei persoane, a familiei, a credinșei, a prietenilor și a tuturor modelelor etice ori de altă natură. Etapă al cărei scop era distrugerea lor psihică prin încălcarea conștiinșei cu cele spuse la adresa a tot ce le era drag. Sadismul unora dintre agresori s-a putut manifesta în voie în această fază când îi forșau pe nefericiși să oblige la această pseudo-spovedanie publică să insiste pe anumite episoade, în general acelea care erau sesizate drept punctul lor sensibil. Invariabil, victimele erau nevoite să afirme că mamele lor erau femei de moravuri urloare, că tașii lor erau hoși și adulteri, că se practicau orgii sexuale în casă de cele mai multe ori incestuoase, că profesorii lor au fost niște demagogi care i-au înșelat, că preoșii erau pînă la urmă veroi, iar societatea care i-a format nădecăzută morală și spiritual. Evident că deșnuși erau astfel obligați să mintă și să inventeze acuza la adresa familiei și modelelor, iar în timp s-a ajuns la grozăvii greu de închipuit, de tipul orgiilor sexuale cu animale ori descrieri amănunșite de înșelăciuni și blasfemii. Unul dintre cei astfel torturați (Cornel Popovici, ajuns mai târziu agresor și executat în urma mascaradei din procesul și urcanu) a exclamat derutat în cameră "Cum adică pînă înși mei mi-au vrut răul? Profesorii pentru care am rămas cu un cult pînă aici, ne vor fi vrut și ei răul? Au șnut cu tot dinadinsul să ne azvârle în fașa viitorului complet nepregătiți?... Cine poate să mi spună? Odată ce mi-am propus să mă lepăd de toș și de toate în care am crezut că trebuie să cred cu sfîșenie, ce va mai rămîne de mine? Spuneș-mi, vă rog, fiindcă nu știu cu ce să înlocuiesc acele valori morale. Nu știu încotro s-o apuc [e] acum, când vă vorbesc, nu știu și nu sunt sigur că sunt eu, că mai exist! Pentru că nu mai cred în nimeni și nimic!" ⁴¹.

Printre amintirile care-i rod și acum sufletul lui Tache Rodas se numără înfometarea repetată precum și a "Neagra" - celula de pedeapsă când a intrat în această cameră și după ani, sîngele i-a îngheșat în vene și a strigat: "Nu mai vreau aici!" și a ieșit în holul pînă la "Neagra" cea mai mare pedeapsă de trei zile, mai mult nu se putea rezista. Acolo li se dădea doar apă și nimic altceva, era întuneric, frig și nevoile erau făcute tot acolo, povestite Tache Rodas, care recunoaște că de atunci a rămas cu insomnia și cu amintiri care-l vor urmări pînă va închide, pentru ultima dată ochii. Torșonarul Eugen și urcanu l-a pus să

⁴⁰ Adrian Cioroianu, *Pe umerii lui Marx. O introducere în istoria comunismului românesc*, Editura Curtea Veche, București, 2005, p.317.

⁴¹ Lăfian Ioan I. Davidescu, *Călăuză prin infern*, vol. II, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003, p. 154-155.

...nă-a mai lătu de el. Uneori îi puneau în genunchi lă îi
eau pe rând, sănu oboseasc⁴².

Toate acțiunile se desfășurau exclusiv în celule, între deșnuș, ca sădea impresia
neimplicării administrației lă Securității, fapt speculat de către comuniști atunci când au
înscenat trei procese legate de Pitești.

Fenomenul Pitesti reprezinta un subiect extraordinar de important pentru istoria
recenta a Romaniei si pentru clarificarea unor fapte rămase în misterul întunecat al perioadei
comuniste.

E greu de stabilit cu exactitate când si de ce conducerea Partidului Comunist, care a
organizat si supervizat "experimentul" Pitesti, a luat hotararea de a-l opri. Cert este faptul ca,
în primăvara anului 1952, Securitatea declanșează primele anchete privind ororile petrecute
în penitenciarele si lagărele de munca inclusiv în Penitenciarul Pitești.

Bibliografie

Adrian Cioroianu, *Pe umerii lui Marx. O introducere în istoria comunismului românesc*,
Editura Curtea Veche, București, 2005.

Alin Mureșan, Pitești. *Cronica unei sinucideri asistate*, Editura Polirom, București, 2007.

Bacu Dumitru, Pitești. *Centru de reeducare studentească*, Editura Albatros, București, 1991.

Eugen Măgirescu, *Moara Dracilor. Amintiri din Închisoarea de la Pitești*, apud
[http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/pitesti/diversi_autori/emagirescu
_moara](http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/pitesti/diversi_autori/emagirescu_moara), accesat la 2 decembrie 2014.

Florentina Ciuverca, *Pitești: Genocidul sufletelor*, Evenimentul zilei, din 2 februarie
2009.

Ierunca Virgil, *Fenomenul Pitești*, Editura Humanitas, București, 1991.

Ilarion Tiu, *Fenomenul Pitești*, Jurnalul Național, din 11 martie 2008.

Îtefan Ioan I. Davidescu, *Călăuză prin infern*, vol. II, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003.

http://www.historia.ro/exclusiv_web/general/articol/fenomenul-pite-ti, accesat la 2
decembrie 2014.

[http://adevarul.ro/news/eveniment/foto-victimele-inchisorii-pitestidin-nou-celula-
1_50ae3b737c42d5a6639ae593/index.html](http://adevarul.ro/news/eveniment/foto-victimele-inchisorii-pitestidin-nou-celula-1_50ae3b737c42d5a6639ae593/index.html), accesat la 2 decembrie 214.

⁴²[http://adevarul.ro/news/eveniment/foto-victimele-inchisorii-pitestidin-nou-celula-
1_50ae3b737c42d5a6639ae593/index.html](http://adevarul.ro/news/eveniment/foto-victimele-inchisorii-pitestidin-nou-celula-1_50ae3b737c42d5a6639ae593/index.html), accesat la 2 decembrie 214.

Armand Călinescu, Prim-ministrul României 1939 – 21 septembrie 1939

Prof. Dr. Ștefănița Ștefănița
Liceul Tehnologic Costești- Argeș

Armand Călinescu s-a născut la 4 iunie 1893 în Pitești. Îi a decedat la 21 septembrie 1939 la București. A fost un om politic, prim-ministru, ministru și economist român.

Armand Călinescu s-a născut în familia colonelului Mihai Călinescu și a soției sale Ecaterina, născută Gherman. A urmat Școala și Liceul Ion C. Brătianu din Pitești, fiind un elev eminent.

În 1912 a început cursurile Facultății de Drept la Universitatea București, urmând în același timp și cursurile Facultății de Filosofie, obținând un doctorat în științe politice și economice la Paris cu teza: *Le change Roumain. Sa depreciation depuis la guerre et son retablissement*.

A intrat în politică după Primul Război Mondial, în Partidul Țărănesc al lui Ion Mihalache și Virgil Madgearu, care va deveni prin fuziune Partidul Național Țărănesc. A fost ales deputat în 1926, primul discurs îl va ține la 29 iunie 1926. Odată cu venirea la putere a PNȚ în 1928, Călinescu a fost numit inițial prefect de Argeș, apoi subsecretar de stat la Ministerul Agriculturii și Domeniilor. În 1930 devine subsecretar de stat la Ministerul de Interne, ceea ce coincide cu o accentuare a măsurilor de împotriva dezordinilor sociale.

Atitudinea sa negativă față de legionari a produs căderea în 1933 a guvernului Alexandru Vaida-Voievod, din care făcea parte. A revenit în guvernul condus de Octavian Goga în funcția de ministru de interne. În 1938, a făcut posibilă arestarea lui Corneliu Zelea Codreanu, condamnat la 10 ani de muncă silnică la minele de sare. A fost implicat în executarea ordinului lui Carol al II-lea de asasinare în închisoare a lui Corneliu Zelea Codreanu și a celorlalți lideri legionari. Cumnatul lui Armand Călinescu, maiorul Dinulescu a participat activ la asasinarea lui Zelea Codreanu, a Decemvirilor și Nicadorilor.

A participat ca membru fondator la întemeierea partidului regal -Frontul Renașterii Naționale, în decembrie 1938.

După scurte mandate ca Ministru al Sănătății, Ministru al Educației Naționale și Ministru al Apărării Naționale, la 7 martie 1939, regele Carol al II-lea îl numește în funcția de președinte al Consiliului de miniștri, prim-ministru al României. În această funcție, Armand Călinescu a continuat politica externă tradițională filo-franceză și filo-angleză. În septembrie 1939, a permis refugiul prin România al guvernului polonez după invadarea și ocuparea Poloniei de către Germania nazistă precum și evacuarea prin România a tezaurului polonez.

Adversarii săi legionari au depistat existența unui plan al lui Călinescu, aprobat de Marea Britanie, de a distruge câmpurile petrolifere din Prahova în cazul unui atac nazist

București pe 21 septembrie 1939, de un comando
imitrescu.

Dupa asasinat, legionarii vinovați au asaltat postul de radio unde au preluat controlul și au vrut să facă un anunț despre asasinarea lui Călinescu, însă personalul tehnic a deconectat transmitătorul, așa că această acțiune nu a fost posibilă. Aceștia s-au predat, fiind împușcați în stradă și judecați cadavrele lor fiind luate în stradă timp de 3 zile. La locul respectiv a fost pus un placard pe care scria: „Acesta va fi de aici înainte soarta asasinilor trădători de țară”. De asemenea au fost aduși elevi de la școlile din capitală pentru a vedea cadavrele. În toată țara au început din ordinul lui Carol al II-lea execuții ale legionarilor, cel puțin 300 de legionari fiind uciși și judecați unii din ei fiind spânzurați de stâlpi de telegraf. Represiunea a avut loc sub guvernul Gheorghe Argeșanu, care după finalizarea acestei misiuni a fost substituit cu Constantin Argetoianu. În însemnările zilnice ale sale din 1939, Argetoianu, un atent observator al vieții politice, remarcă cruzimea cu care fuseseră urmărite represaliile, cruzime care avea să îi fanatizeze și mai mult pe legionari. În noiembrie 1940, Argeșanu a plătit cu prețul vieții răsturnarea lui Călinescu, iar alți demnitari apropiați de Carol al II-lea au trecut foarte aproape de moarte.

Bibliografie

Al. Gh. Savu, Prefață la Armand Călinescu, *Însemnări politice. 1916-1939*, Editura Humanitas, București, 1999.

Nicolae Chivuțescu, *Armand Călinescu - omul de oțel al României*, Ed. Ministerului de Interne, București, 1995

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

LOCURI PITOREȘTI

Mănăstirea Curtea de Argeș

Bazî în: <http://www.romanianmonasteries.org/ro/alte-manastiri/curtea-de-arges>,
accesat la 2 iunie 2015

Cea mai mare lingură din lume, omologată de celebra Guinness Book, care a fost expusă în fața Centrului Cultural Mioveni

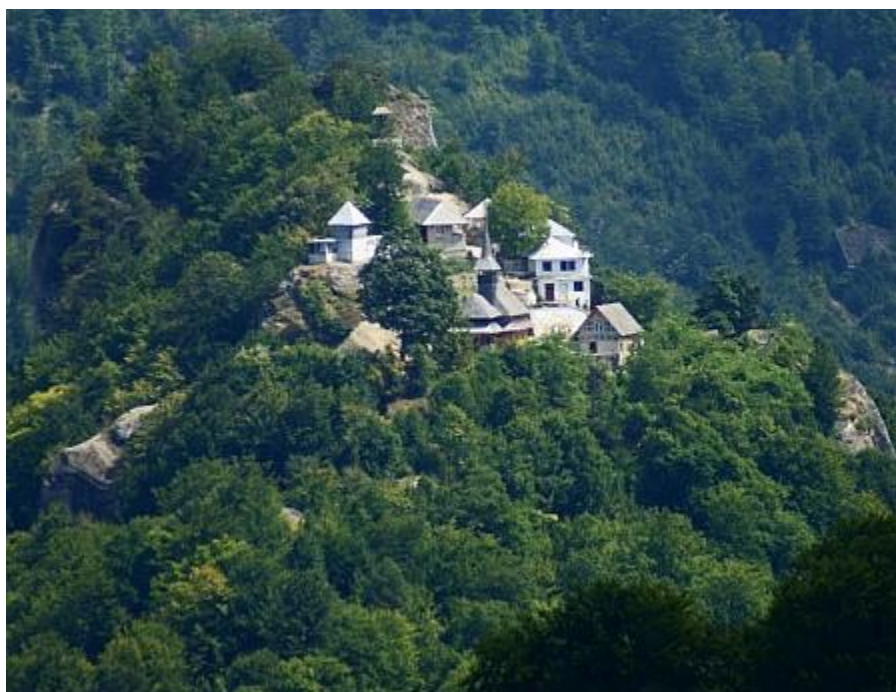

BazÎn în: <http://www.evenimentulmuscelean.ro/index.php/stiri/mioveni/17772-va-fi-restaurata-cea-mai-mare-lingura-din-lume>, accesat la 2 iunie 2015

Centrul Oraşului Costeşti

Mănăstirea Cetățuia Negru Vodă, Stoienști-Argeș

Bazî în: <http://www.crestinortodox.ro/biserici-manastiri/manastirea-cetatuia-negru-voda-67995.html>, accesat la 2 iunie 2015

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Centrul Municipiului Pitești

BazŃin: <http://www.rrapl.ro/principalele-proiecte-de-dezvoltare-ale-municipiului-pitesti-pentru-urmatorii-sase-ani/>, accesat la 2 iunie 2015

Cuvânt de încheiere

Revista *Mari români și locuri pitorești*, este o revistă dedicată cadrelor didactice și elevilor, este o publicație periodică în care sprijinim cadrele didactice și în publicăm articole și studii de specialitate, care tratează mândrii ale poporului român, ale localităților, orașelor și municipiilor. Anul acesta revista, parte a proiectului educațional cu aceeași denumire s-a adresat profesorilor și elevilor din Județul Argeș, anul viitor ne propunem să progresăm și proiectul să devină interjudețean, astfel încât vor putea colabora și profesorii din alte județe.

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

